

מאמר

צא ודלחם בעמלק

יו"ל חודש אדר שנת
תשס"ט לפ"ק

זכרון
יוסף

הטעל להשיג הקונטרס וכן
שאר המאמרים והטעיפס

845.537.0469

הטעלפאן ליין
לשמיעת השיעורים,

718.977.5911

יו"ל בעז"ה חודש אדר שנת תשס"ט לפ"ק.

© כל הזכויות שמורות ואין להעתיקו.

השתקה משיעורי

"נחלי דעת"

שיעורי דעת בנויים על יסודי קודש
ואדני אמת במשנת מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר

צא והלחם בעמלק

יבאר היטב שורש תכסיסי טומאת עמלק בימים
ההם, ובזמן הזה ע"י מלכות המינות באה"ק, ומגלה
נתזי מי מבול כפירה זו - אשר בעוה"ר ניתזו גם
בלבות הכשרים מבלי לשום לב - כשממשיכים בחיי
שלווה מול חילול כל הקדוש והיקר לנו בפלטרין של
מלך, ומלמד דעת חובת והכרח קבלת העול ללחום
מלחמת ה' נגד עמלק בלב ונפש ולקבל עול יראתו
ופחד גזירותיו בכל עת כי רק זה שורש קיומנו,
ולעומ"ז נוראות הצרה הצרורה כשמתעייפים
במלחמה זו, כי עיקר טומאת עמלק הוא פריקת עול
היראה וההשתעבדות.

מפי הרה"ח

רבי אברהם יצחק הלוי מערמלשטיין שליט"א

יום ה' חוקת ל' סיון תשס"ח לפ"ק

בעיה"ק ירושלים ת"ו

יעקב מאיר שכטער

ר"מ בישיבת שער השמים
ללימוד תורה הנגלה והנסתר
ירושלים תובכ"א

יום ג' אדר-ח אדר שנת תשנ"ט לפ"ק פה עי"ה ק ירושלים תובכ"א

המפורסמות אינן צריכות ראי', הלא הם שיעוריו של ידידי עוז הרה"ח ר' אברהם יצחק מערמלשטיין שליט"א בתורת רבינו הק' מוה"ר מברסלב זיע"א, אשר חבלים נפלו לו בנעימים ונתגלגלה הזכות על ידו בעשייתו לטובה בהפצת דעת רביז"ל בקרב צעירי הצאן להאיר בהם את אור הצדיק ולהשקותם מים חיים ממימי הנחל נובע מקור חכמה, לילך בדרך טובים ולשמור ארחות צדיקים.

נפישא זכותיה טובא דהאי גברא הרה"ח הנ"ל, אשר בידעי ומכירי שבס"ד השיעורים פועלים גדולות ונצורות, להורות לרבים הדרך ילכו בה והמעשה אשר יעשו, ע"פ דרך רבינו הקדוש כפי שמסלולה לנו איש מפי איש ע"י זקני אנ"ש, ובמשך הזמן עלה בידו להוציא פירות מפוארים נטע - נאמנים, ולהפיץ דעת רביז"ל ואור נגהו בקרב רבים מצעירי אנ"ש הע"י, אשר לו ואשרי חלקו.

ועתה הגדילו לעשות, כאשר החלו לערוך השיעורים ולהדפיסם תמידין כסדרן ובשם יקבנו "נחלי דעת", כשם כן מהותם "נחלי דעת" מעמקי נחל קדשו של רבינו, עצת תבונה וזרע אמת ללבקה באלקי אמת, ללמוד בני ישראל קשת, כי יצאו למלחמת עולם על אויבם נצח, להורות בים דרך ובמים עזים נתיבה, ערוכים כשולחן ערוך, נשמעים ומתקבלים על הומדים שיפעלו פעולתם, לעשות רושם בלבבם, לסלול מסילות ולשובב נתיבות, בכל המוצאות והמבואות אשר האדם עובר בהם עלי חלדו.

אין לתאר גודל הנחיצות והתועלת שבאלו הקונטרסים בדור זה, דור יתום עקבתא דמשיחא, כאשר החושך יכסה ארץ והנסיונות הכבדים מכבידים עולם על כ"א מישראל, יש בהם בקונטרסים אלו המיוסדים על אדני פז נחל עדניו של רביז"ל ותלמידיו, כדי לחזק ידיים רפות ולאמץ ברכים כושלות, להאיר מתוך חשיכה מעלותיה של הנשמה הישראלית, ורב חילה וכוחה אשר בכל עת ובכל זמן מקושרת היא במקור שורשה, ללמוד להכיר רוממות חסדיו ועוצם רחמיו יתברך, לתת יד ולהאחז בתקות חוט החסד הנצחית שאינה כלה לעולם, אף בעת נפילתו וירידתו של אדם במעבה מחשכים.

יתברכו מן השמים העוסקים במלאכת הקודש חברי מערכת "נחלי דעת" שלקחו על עצמם לעסוק בדבר נשגב זה, אמינא לפעלא טבא יישר ואף ידי תכון עמם, ויזכו לילך מחיל אל חיל להרחיב גבולות הקדושה להוציא לאור עולם את אשר ישאובו עוד ממעינות הנחל להפיצם חוצה בקרב עם סגולה, ואני תפילה שהדברים יעשו רושם בעולם להתוודע ולהגלות אמיתות דעת רביז"ל לקרב בני ישראל לאביהם שבשמים עד אשר אור הצדיק יאיר בכל מושבותיהם, ובאורו יראו אור ואורה צדיקים כאור נוגה עד נכון היום, עד כי יהל אורו של משיח ותאיר באור יום חשכת גלותינו בעגלא ובזמן קריב. אכ"ר

הק' יעקב מאיר שעכטער

תוכן הענינים

על מטרת המאמר

- א. מהות מצות זכירת מעשה עמלק לשעה ולדורות.
- ב. הכרח זכירת מעשה עמלק במלחמה הפרטית.
- ג. הזכירה למטה מעוררת הזכירה למעלה.
- ד. ההשתעבדות לה' היא שורש הקיום של ישראל.
- ה. היראה היא הכרח לקיום ישראל.
- ו. עקירת היראה היא עקירת תכלית הבריאה.
- ז. עיקר מלחמת עמלק - לעקור היראה.
- ח. הציונות הארורה - רחמי רשעים אכזרי נגד היראה.
- ט. פגימת מדת היראה בימינו בפרטי פרטיות.
- י. הריסת היראה ע"י קלקול הנאמנות.
- יא. הריסת היראה והאמונה ע"י הציונות הארורה.
- יב. איך יתכן לחיות בלי יראה.
- יג. מה ה' שואל מעמך?! כי אם ליראה!
- יד. אחריות כל יחיד.
- טו. כוחו של כל יחיד.
- טז. צרת העייפות בעת צרה והכרח ההשתעבדות.
- יז. זכייתנו הגדולה.

נר ה' נשמת אדם

לעילו נשמת
הרה"ח רבי יוסף
ב"ר אהרן מתתי' ע"ה
מערמעלשטיין

נלב"ע ליל שב"ק
לסדר "ואלה המשפטים"
ז"ך שבט תשס"ט לפ"ק
הקונטרס מוקדש לשמו ולזכרו

"זכרון יוסף"

על מטרת המאמר

מאמר זה נאמר בארץ הקודש בא' דר"ח תמוז תשס"ח ביום מר בו התקיים בחוצות עיר הקודש והמקדש 'מצעד תועבה' ר"ל ע"י אנשים שפלים ומזוהמים בעידוד ובחסות שלטון הרשע הציוני שכחלק ממלחמתו נגד ה' ומשיחו נתנו יד למצעד זה שכולו התרסה ועזות נוראה ומחרידה נגד הבורא ברוך הוא בתוך תוכו של פלטרין המלך. לדאבון לב לא היו יכולים לעשות אז אפילו מחאה כראוי ברחובה של עיר כיון שהגאווה"צ שליט"א יושבי על מדין הכריעו שמחמת סיבות שונות אין השעה כשרה למחאה בפומבי.

מאמר זה בא בשעתו לעורר ולהרעיש נגד הקרירות שאחזה אז בהרבה שכיון שראו שאין מוחים על כך בפרהסיא נתפסו אלו לשאננות ואמרו 'שלום עלי נפשי' וחזרו לסדר היום כאילו לא אירע דבר, ובמאמר זה מבאר היטב יסוד פנימיות מהות קליפת עמלק בכלל וקליפת עמלק הציוני בפרט ומברר איך שבאמת שורש הסיבה לקרירות זו עצמה הוא ג"כ כתוצאה מהתגברות קליפה זו בלבנו ר"ל שגורמת אפיקורסות ופריקת עול היראה, כי מי שמאמין שהוא ית' מלך ושיחזור לגלות מלכותו בקרוב על כל הארץ לא יתכן שישב שאנן כשמודדים בו בתוך ביתו וארצו ונחלתו. ומלמד לעומ"ז שעפ"י אמתת התורה יש דרך להלחם בעמלק ולהכניעם גם כשאי אפשר לעשות שום פעולת מלחמה גשמית נגדם, ודרך זה יכול וחייב כל יחיד לעשות בכל עת אף בשעה שאין הציבור יכול להלחם אז, ורק כך ניתן להנצל מגזירת הכליה שממית עמלק ח"ו.

מאמר זה מתפרסם כעת כיון שלדאבון לב רשעי עולם אלו השקט לא יוכלו ושוב נלחמים הם בבורא ית' בתוך פלטרין שלו ע"י הפרת גזירת הגלות ומרידה באומות באופן היותר חמור ע"י פעולות נקמה ומלחמה בישמעאלים תוך הצתת אש להבה נגד כל בית ישראל בכל העולם כולו ומסכנים את הישוב כולו ר"ל ע"י ההעברה על השבועה החמורה שלא להתגרות באומות שעל זה נאמר (כתובות קיא:): 'אני מתיר את בשרכם כצבאות וכאיילות השדה' ה"י, ומאמר זה שיין מאד גם במצבנו זה, שחייבים אנו להתעורר ולא להשאר שאננים ח"ו ח"ו מול חילול ה' הנורא הלזה כשמחללים שמו ומפירים גזירותיו בריש גלי בתוככי פלטרין של מלך, ואף שלכאורה אין לנו במה ללחום נגד רשעים אלו, מ"מ יש דרך להלחם עמם גם בלב וכל יחיד יכול לערוך מלחמה זו, ומה נוראה היא האחריות בזה כי רק כך תהא הצלתנו הרוחנית והגשמית כשנתעורר ללחום בלבנו בעמלק הנורא הזה.

יעזרנו ה' ויהיו דברים אלו קילורין לעיניים חשוכות וצרי לנפשות נכאבות לעוררם לאמונה טהורה ולהפרידם מפועלי און אף בעומק מחשבת הלב ועי"ז להנצל מזההמת עמלק המסכנת קיום ישראל, ובזכות זה יאמר ה' למלאך המשחית הרף ודי ולא ישמע עוד שוד ושבר בכרם בית ישראל וכל הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ ותמלוק אתה ה' לבדך על כל הארץ בחסד וברחמים גדולים עדי בא ינון בעגלא ובזמן קריב.

פתח דבר

מסבב כל הסיבות סיבב שנבוא לאה"ק ביום צרה ותוכחה שכזה [בו צעדו חיתו יער וטמאי נפש מתועבים ברגל גאווה בחוצות ירושלים והכריזו מלחמה על ה' ועל משיחו בשחץ ובוז], ומי ישער גודל מרירות יראי ה' מול התועבה הזאת בפלטרין של מלך, מה נאמר ומה נדבר מענין זה עצמו הלא הצרה הנוראה גלויה לכל, אבל הבה נשיחה עם עצמנו, איך עלינו לגשת לצרה שכזו ומה מוטל עלינו בעת הזאת.

לאמתו של דבר צריכה השפלות האיומה הלזו שאליה הגיעו חדלי אדם אלו במעשים הללו לעורר כל אחד מאתנו לבוא חשבון ולהתבונן היכן אנו בעולם, וגם זו מנפלאות דרכי ה', אשר לפעמים האדם מתעורר דוקא כשבא לירידה נוראה, והוא מתעשת מעוצם ירידתו ואומר לים טינופו עד פה תבוא, וכמו שביאר בזה הרה"ק מוהרנ"ת מברסלב זי"ע שלפעמים ע"י שהאדם נכשל בעבירה חמורה מאד עי"ז דייקא הוא מתעורר לשוב בתשובה, כי מרוב התמרמרותו על עוצם נפילתו עי"ז נעשית שבירה בתוקף הרע שלו ושב ומתקרב לבוראו, ומבואר מזה שלפעמים הקב"ה מסבב להיפך, שע"י תוקף הירידה ונוראות גריעותה יכול האדם להתעורר להביט על עצמו עד היכן הוא נפל ומזה עצמו יתהפך לטוב, וכך גם כאן,

¹ ז"ל בלקו"ה (ה' ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד'): "ומזה בא בחינת מה שלפעמים האדם נתעורר בתשובה אחר כמה עברות, הינו כנ"ל. וכן שמעתי מרבנו זכרוננו לברכה שלפעמים עבירה מביאה את האדם לידי תשובה, הינו ע"י שנלכד באיזה עבירה גדולה רחמנא לצלן, עי"ז נתמרמר לבו ונתעורר בתשובה עד שנעשה בעל תשובה גמור", ע"כ.

שצריך להאמין שבכל הסתרה טמון צד טוב, והטוב הטמון בצרה צרורה זו הוא שעי"ז נתעורר עכ"פ לראות ולהתבונן ולהתמרמר על עוצם שפלותנו ועי"ז תהא לנו תקוה.

כי לדאבון לב הורגלנו לנעשה כאן בארה"ק ע"י מלכות המינות, ואין מבינים שעפ"י האמת אין מקום להרגל זה (וכמו שיתבאר להלן בהמשך הדברים), וכאשר אעפ"כ א' מתרגל לצרה זו הרי צרה זו גדולה מכל הצרות והיא חמורה פי כמה מן הצרה עצמה והיא הרעה הגדולה ביותר שמביאה את הגרוע ביותר ר"ל, וכאשר נתעוררו רחמי ה' עלינו וביקש להוציאנו מרגילותנו ושאננותנו החמורה ע"כ נתן לפי שעה כח לצד הרע להרע ביותר כדי שנוכח ונראה עד היכן הרע גורר את העולם מדחי אל דחי, וכולי האי ואולי נתעורר משנתנו ונתחיל להבין שאי אפשר לנו לסובב בעולם בשוויון נפש, כי היא סכנה חמורה ברוחניות ובגשמיות וכנ"ל, אלא נתעורר לעשות את אשר אנו צריכים לעשות.

והיא אשר עוררה אותנו לשוב ולדבר בכלליות מענין הצרה הזאת של מלכות המינות בארה"ק ושורש ענינה ומהותה בכל הנוגע אלינו ביסודי האמונה.

צא והלחם בעמלק

א. מהות מצות זכירת מעשה עמלק לשעה ולדורות

נצטוינו בתורה הק' (דברים כה-יז) "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים", וכבר הקשו בזה מה התועלת בזכירה זו לזכור מעשה עמלק ורעת טומאתו, בשלמא אם היו מצוים לזכור מעשה ה' וגבורתו נגד עמלק או את ההבטחה שהבטיח למחותו לעתיד ניחא, אבל מה ענין זכירת מעשה רשעתו שנלחם בישראל, וגם מה תועלת יוצאת למעשה מזכירה זו, הא תינח בשאר זכירות כזכירת יצי"מ או זכירת מעשה מרים ניחא, כי ע"י זכירת הנסים שהיו במצרים תגדל האמונה והאהבה בהקב"ה וע"י זכירת עונשה של מרים יבואו להזהר מדיבורי לה"ר אך זכירה זו מה תועלתה.

אמנם מהמבואר בדברי רביה"ק מברסלב ז"ל (לקו"מ סי' נו) ובדברי הרה"ק מוהרנ"ת מברסלב ז"ע (ה' ר"ח ה"ג) יוצא, דקליפת עמלק היא בחי' "הסתרה שבתוך הסתרה", דהיינו שכח טומאת עמלק הוא שכשהוא מטמא את האדם ח"ו אזי נסתר מן האדם לגמרי שהוא מצוי בתוך קליפה והסתרה ונדמה לו הכל כמישור, וכמו שאמרו חז"ל שעמלק היה בא תמיד במטמוניות ובהסתר פנים²,

² ז"ל ילקוט שמעוני (שמות פי"ז המשך רמז רסא): רבי אליעזר אומר ויבוא עמלק שבא בגלוי פנים לפי שכל הבאות שבא לא בא אלא במטמוניות שנאמר אשר קרך בדרך. אבל ביאה זו לא בא אלא בגלוי פנים, ע"כ, ועיי' ברש"י (במדבר כא-א) "וישמע הכנעני יושב הנגב - זה עמלק שנאמר (במדבר יג) עמלק יושב בארץ הנגב ושנה את לשונו לדבר בלשון כנען", ע"כ, וע"ע בס' שמואל (א' טו-ג) "עתה לך והכיתה את עמלק והחרמתם את כל אשר לו ולא תחמל עליו והמתה וגו' משור ועד שה וגו' ופירש", משור ועד שה - שהיו בעלי כשפים, ומשנין עצמן ודומין לבהמה, ע"כ.

והיינו שעמלק מתלבש בלבושים שונים באופן שאין מכירים בו שהוא עמלק כלל.

וע"כ נצטוינו לזכור מלחמת עמלק, כדי שנדע ונבין גם לעתיד האיך נראית מלחמתו ולא נטעה לישוב שאננים במלחמתו הנסתרה, וע"י שנזכור ענינו ודרכי מלחמתו ואופן פעולותיו הנסתרות בימים ההם, עי"ז נוכל להשמר הימנו שלא להכשל עוד בפח יוקשו גם עתה, וזו התועלת שבזכירה.

ולדוגמא, במלחמת עמלק כתיב (שמות יז-ז) "ועל נסותם את ה' לאמור היש ה' בקרבנו אם אין, ויבא עמלק וילחם עם ישראל וגו'", ופירש"י, "סמך פרשה זו למקרא זה לומר תמיד אני ביניכם ומזומן לכל צרכיכם, ואתם אומרים היש ה' בקרבנו אם אין, חייכם שהכלב בא ונושך אתכם", ע"כ, ועי"י בלקו"ה שביאר דגם הספק והכפירה הלזו של היש ה' בקרבנו נתעורר בלבם ע"י עמלק ואחר שהכשילם בזה בא להלחם בהם גם בגשמיות³ עי"ש.

ומזה נבין מעט איך שעמלק בא במטמוניות מחוכמות ואין מלחמתו עם האדם ניכרת כלפי חוץ, כי באמת רצונו של עמלק הוא להכרית שם ושארית מישראל ח"ו, ולא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות⁴, כי

3 זה לש"ק (בה' העושה שליח לגבות חובו ה"ג אות ו'): "וז"ש "על ריב בני ישראל ועל נסתם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין ויבא עמלק וכו'". כי מחמת שנסו את ה' ולא האמינו בשלמות כו' שזה הפגם של אמונה נמשך מקלפת עמלק כנ"ל, ע"כ ויבא עמלק, שבא עליהם גם בגשמיות להלחם עמהם. וכמו שפרש רש"י שם כו', ע"כ.

4 וכמו שמטין בשם צדיקים שלבנ"א נדמה שהיצה"ר אינו רוצה שיהא לאדם רוחניות אבל הוא מרוצה לתת לו גשמיות אבל באמת אין הוא מרוצה אפילו לתת איזה טוב גשמי אלא שאינו יכול להפסידו מן הגשמיות ג"כ כי אם כשיסירו תחילה מן הרוחניות וע"כ הוא מפתהו שיתן לו גשמיות ולבסוף מאבדו משתי עולמות ר"ל, וכך גם עמלק שהוא שורש היצה"ר, ועי"י בתוי"י (פ' נח די"ג ע"ב) בשם הבעש"ט וז"ל: "שמעתי כי לשעבר היה היצר הרע רק לדחותו מעולם הבא, מה שאין כן עתה, נתחכם לדחות את האדם מעולם הזה ומעולם הבא, כגון טרדת

אין עוד לישראל שונא אכזרי הרוצה ללוק דמן כעמלק שהוא שורש רק' רע' כל' היום' (עיי' לקו"ה תפה"מ ז-יט), ואין הוא אומר די במה שהוא מבטל את ישראל מן החלק הרוחני אלא הוא רוצה להשמיד להרוג ולאבד ח"ו כהמן בשעתו, אבל בתחילה כשהוא בא לאדם אין הוא בא כשונא גלוי אלא במטמוניות, וכמו שהיה אז, שהכניס בלבם שאלה הנראית כלפי חוץ כשאלת תם פשוטה, בני" לא העלו על דעתם שיש בשאלה זו ארס של עמלק שלאחר זמן יגבה מהם את חובו גם בגשמיות ואשר תמיט עליהם צרה צרורה, היא היתה נראית להם סתם חלישות הדעת או איזה בלבול מסויים, הם לא חששו כלל שזוהי קליפה שלמה ונוראה של 'ראשית גויים עמלק' שהיא שורש כל הקליפות והכל כלול בשאלה זו.

מה גם שבשאלה זו הם עדיין לא כפרו בעיקר ולא החליטו למעשה שאין ה' בקרבם אלא דנו והסתפקו בדבר, ומי מהם היה יכול להעלות על הדעת שצדדי ספק אלו בהשגחתו ית' הם הם המטמוניות של עמלק, הלא אם לא היה עמלק בא מיד אח"כ להלחם בהם והתורה לא היתה מסמיכה הפרשיות לגלות שזה מה שגרם את זה הרי לעולם לא היו מעלים על דעתם שזו יכולה להיות סיבת הרע הזה ושיש פסול נורא כל כך במחשבה שכזו.

הפרנסה אשר יומם ולילה לא ישקוט, ואין לו מנוחה בעולם הזה, ומכל שכן שאין לו פנאי לפקח בעניני עולם הבא ונדחה משניהם וכו", ע"כ. ועיי' בפתחא זעירא לס' הפלאה עמ"ס כתובות שכתב כהאי לישנא: "וכבר פירשנו במשנה אם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך שמזהיר התנא על ענין זה. כי תדע נאמנה שיצר הרע הוא מתנגד שלך וכל דבריו הם לנגד רצונך אלא שבתחלה מראה לך ריוח וכשיצוד אותך במצודו ורשתו אשר לא תוכל להנצל מפח יקוש אז ימצא לך בטילים הרבה שהם כנגדך ומתנגד לרצונך", ע"כ.

ובפרט לפי המובא ששאלתם באה מענוה פסולה של התלבשות במצוות, דהיינו שחששו שמא פגמו ועוונותיהם גרמו ומחמת נמיכות מדרגתם שוב אין הם ראויים לנס כפי שהיה עד כה מיום צאתם ממצרים, ואולי מעתה לא יאבה ה' לשדד להם מערכות בהסתירו פניו מהם וא"כ אין להם לסמוך על הנס ויש להם לחפש עצה עפ"י דרך הטבע, ועוד כהנה בצדדים מצדדים שונים שהיו מלובשים כלפי חוץ באדרת של ענוה ושפלות רוח דקדושה. ומה עצומה א"כ המטמוניות שעמלק בא אז לישראל, שלא הכירו כלל שיש כאן תערובת זרה אלא היה נראה ככולו קודש, אך באמת גילתה התורה שזו היתה ערמומיותו של אותו רשע שבזה ביקש לעקור ח"ו את הכל.

וכנגד זה ציוותה תורה "זכור את אשר עשה לך עמלק", כיון שמלחמה זו עתידה לחזור על ישראל במשך הדורות בכלליות ובפרטיות לאין שיעור, ויש לזכור תמיד שכשמתעוררת שאלה שכזו הרי זו שעת מלחמה של הגרוע שבאוייבים ויש לעמוד נגדו בקשרי המלחמה, ובלא זכרון זה הרי בודאי שישכחו שזוהי מלחמתו של עמלק האכזרי.

ב. הכרח זכירת מעשה עמלק במלחמה הפרטית

נתבונן נא בדוגמא נוספת המלמדת על הכרחיות הזכירה התמידית של דרכי מלחמת עמלק עם ישראל, הנה, ערמומיות עמלק המשיכה גם אח"כ בשעה שכבר בא להלחם עם ישראל בגלוי, וכדכתיב (דברים כה-יח) "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך", ופירש"י, "כל הנחשלים אחריך - חסרי כח מחמת חטאם שהיה הענן פולטן", ועיי' תרגום

יונתן שם שפירש "כל דהוה מהרהר למסטי בתר מימרי הינון גובריא משבטא דבית דן דהוה בידיהון פולחנא נוכראה והוה עננא פליט יתהון", כלומר, הוא לא נלחם כדרך כל הלוחמים, הוא לא לחם עם כל ישראל, הוא לא נגע כלל בכשרים ובצדיקים, הוא נטפל אך ורק לעובדי ע"ז ולשקועים בחטא שהענן כבר פלטן, לנחותים ולשפלים שבהם.

ובמלחמה הפרטית של עמלק בקרבו של האדם הוא שב ונלחם באופן כזה, הוא מכניס חלישות הדעת בלב האדם שנכשל בחטאים ועוונות לחשוב שכיון שחטא שוב אין למעלה צורך בו, נדמה לו שהוא מיועד למכשולות לעולם ושהוא לא נברא כדי לקבל טוב. ואם אין האדם זוכר כל העת שעמלק הוא הניצב מולו הרי שבקל יכול הוא להסיח את הדעת ולחשוב שאין כאן כמעט מלחמה, להיפך, הוא יכול לחשוב שזוהי מחשבת אמת ויראה טהורה, חלישות הדעת הנ"ל מצטיירת ומתיישבת בלבו היטב לאמור אלוקים עזבו ואין לו עוד חפץ בו.

והלא עד כמה הכרחית היא זכירה זו, כי הרי רואים אנו בעינינו כמה קלה היא ההחלטה בלב האדם לקבל חלישות הדעת הנ"ל, ואשר ע"כ ציוותה תורה "זכור את אשר עשה לך עמלק", זכור ודע שעתה הינך במצב מלחמה, עמלק לוחם איתך עתה בשעה שאתה חושב מחשבות שכאלו, אל תשכח שכבר היתה לעולמים מלחמה שכזו ובה עמד עמלק ופגע בנחשלים וחוטאים שהיו ג"כ סבורים שכבר נכרתו מארץ חיים ונפלטו מכלל ישראל, ואותו עמלק שב עתה ומעלה על

לבך מחשבות אלו שאתה כבר שייך לו ושאין לך עוד שייכות לקב"ה, אל תשכח שעמלק זה הוא צורר ואויב המפתה אותך לחלישות הדעת ברוחניות אך כוונתו עד ההשמדה הגשמית הגמורה ר"ל! ואם יזכור האדם ויידע באמת שכשיצרו מעלה על לבו חלישות הדעת מעין זו הרי הוא מסכן בזה את פרנסתו ואת בריאותו את ביתו ואת ילדיו את שלומו ואת חייו וכו' ח"ו, כי אז לא היה מקבל חלישה"ד זו בנקל כל כך ולא היה קובע במהרה שאין הוא מסוגל לצמיחה רוחנית, כי כל אלו מתקבלים על הלב כשנדמה לו שזה נוגע רק לרוחניות, שאז אומר הוא לעצמו שאין הוא מיועד להצלחה רוחנית אלא להצלחה גשמית בעוה"ז, אך כשיזכור שלא יתכן כזאת – כי משהוחלט אצלו לקבל דברי עמלק שאין הוא מיועד לרוחניות אזי תבוא נקמת עמלק גם בגשמיות, כי "ראשית גויים עמלק" ותחילת ענינו במחשבה שבמחש"ד וכדו' וסוף גובה נפשות בגשמיות – אזי לא יאבה לקבל חלישה"ד זו וילחם כנגדה.

ג. הזכירה למטה מעוררת המלחמה למעלה

ועכ"פ מבואר הכרחיות זכירת המלחמה שהיתה עם עמלק בימים ההם, כי לא יתכן לעמוד בקשרי מלחמת עמלק כיום כי אם כשנזכור את צורת ואופן ודרך מלחמתו אז ונעמיד נגד עינינו דרכי פעולתו ומזימותיו וערמומיותיו בכל עת, ורק באופן זה נוכל לנצח המלחמה. זכירה זו, מלבד מה שהיא מצילה את האדם שלא להגרר אחר פיתוייו של עמלק, היא גם הכרחית להצלתנו מן הרע המר והאיום שעמלק רוצה להמיט עלינו.

כי באמת יש להבין ענין מלחמת עמלק, דמצד אחד נצטוינו בתורה (דברים כה-יט) "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים", והיא המצוה המוטלת עלינו להלחם בעמלק, ומאידך מבואר שמלחמה זו היא רק שלו ית' וכמ"ש (שמות יז-טז) "מלחמה לה' בעמלק מדור דור", וצ"ב האיך יתכן שיתקיימו שניהם שע"י מלחמתנו הוא ית' ילחם וימחה שמם מן העולם.

אך הביאור בזה כי עיקר מלחמת עמלק היא שלו ית' ואינה כשאר מלחמות ששם עיקר הציווי הוא שישראל עצמן יילחמו המלחמה, שהרי במלחמה זו שלא כבשאר מלחמות אין הציווי לערוך תמיד מלחמה גשמית עם עמלק, כי קודם מנוחה בירושת הארץ והעמדת מלך וכמו"כ בהיות ישראל בגלות אין הם חייבים במלחמה זו⁵ וכמו"כ אף בשעה שנלחמים בפועל עם עמלק אין זו מלחמה רגילה אלא היא מלחמה קשה ביותר הנעשית מלמעלה, וכמו שהקב"ה בעצמו מעיד "מלחמה לה' בעמלק מדור דור", ופירש"י, "ידו של הקב"ה הורמה לישבע בכסאו להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק עולמית כו' נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו", ע"כ, והיינו שכביכול הקב"ה הוצרך לישבע על המלחמה והאיבה התמידית כדי להכריתו מן העולם, כי אין זו מלחמה טבעית וגשמית כלל.

5 עיי' אב"ע שם וז"ל: "והיה בהניח ה' אלהיך - הטעם כי זאת המצוה תלוי' אחר שירשו את הארץ ושקטה הארץ ממלחמה מכל סביבותיה כי כל זמן שיתעסקו עם מלחמות הקרובים אליהם אינם חייבים להלחם בעמלק", ע"כ, ועיי' שם משמואל פרשת תצוה - שנת תרע"ח ד"ה דעת בה"ג.

וכמו שמצינו גם במלחמת משה עם עמלק שאף שיצאו להלחם בגשמיות אולם עיקר המלחמה היתה תלויה בידי משה וכמ"ש שם "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק" ועיי' תרגום יונתן שם "והוה כד זקיף משה ידוי בצלוי ומתגברין דבית ישראל וכד הוה מנח ידוי מן למצלייא ומתגברין דבית עמלק" והיינו שהכל היה תלוי בתפילה, וכן אמרו חז"ל (ר"ה כט.) על פסוק זה: "וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו היו נופלים", ומבואר שלא היתה זו מלחמה גשמית קלה כלל, אלא הוצרכו לכח האמונה שהכניס בהם משה וכדכתיב "ויהי ידיו אמונה", וגם אחר כל התאמצות זו כתיב שם "ויחלוש יהושע את עמלק" ופירש"י בשם תנחומא, חתך ראשי גבוריו ולא השאיר אלא חלשים שבהם ולא הרגם כולם, מכאן אנו למדים שעשו ע"פ הדבור של שכינה, ע"כ, ומבואר שמלחמת עמלק היא מלחמה התלויה יותר בדרך נס ויהא יותא מלחמה לה' מאשר שאר מלחמות והיא מלחמה קשה מאד שרק מלמעלה נוצחין בה.

אך אעפ"כ צריך שיהא לנו ג"כ חלק במלחמה זו ובכל עת אנו מצווים למחות את שמו ואין אנו יכולים לפטור עצמנו מחיוב זה, אמנם עיקר חלקנו בזה הוא עצם הזכירה, וכמ"ש במפרשים⁶ עמ"ש בתורה שם "לא תשכח", שהכוונה בזה שאפילו בשעה שאין בידינו להגיע מצוה זו לידי מעשה, מ"מ אסור לשכוח, והזכירה בעצמה היא

עיקר חלקנו במלחמה הזאת ובזה אנו מוחים את שמו מן העולם ונותנים כביכול תוקף בפמליא של מעלה שילחמו המלחמה בעמלק להכרית זכרו מן העולם.

כי ע"י זה שאנו זוכרים מה שעמלק עשה עמנו ואנו מתאמצים להכירו ויודעים להשמר מפני מזימותיו וערמומיות תכסיסיו ומשתדלים לגלות התחכמות מטמוניותיו ע"ז אנו מחלישים כוחו ומוחים את זכרו, כי "ראשית גוים עמלק" ועיקר מלחמתו הוא במחשבה ואח"כ בא לידי מלחמה בפועל וכן"ל, ועיקר המלחמה המוטלת עלינו הוא שעכ"פ נלחם עמו בראשית והתחלה זו שבמחז,

7 עיי' לקו"ה תפילת המנחה (ה"ז אות ל') שהרחיב בזה ונעתיק מקצת מדבריו הק': "ואחר כך קורין 'פרשת זכור' שהיא בחינת מחית עמלק, שזה בחינת המלחמה של המחשבה שצריכין להתגבר אחר הצמצום כראוי, להגביר המחשבות טובות על המחשבות רעות שהם בחינת קלפת וזהמת עמלק שהוא עיקר הרע והסטרא אחרא שרוצה בכל פעם להתגבר במחשבות רעות והרהורים רעים, בבחינת אשר קרך בדרך שהיא בחינת מקרה כמובא, שבא ע"י מחשבות רעות שהם עקר קלקול המחשבה, וכן מתגבר בחכמות חיצוניות ובכמה מיני בלבולי המחשבות, עד שרוצה להביא להרהר אחר ה' יתברך ולבוא לכפירות חס ושלוש, שכל זה מעשה עמלק וצריכים להתגבר כנגדו מאד מאד בכח הצדיקים משה ויהושע והזקנים שלוחמים עמו, וע"כ צריכין לזכר היטב את כל אשר עשה לך עמלק כדי לזכור להזהר ממנו שלא יתגב לתוך מחשבתו חס ושלוש, כי דרכו לארוב על האדם תמיד וכמבאר במקום אחר, וזה כי יד על כס י"ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור, נשבע ה' יתברך שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק כו' ונשבע הקב"ה שאין שמו וכסאו שלם עד שימחה זכר עמלק שמתגרה תמיד כנגד זה כנזכר לעיל, וע"כ ה' יתברך בעצמו לוחם עמו, כי צופה רשע לצדיק וכו', ואלמלא הקב"ה עוזרו וכו', שזהו בעצמו בחינת לא אבוא בעיר עד דבקרבר קדוש, שכביכול אין הקב"ה נכנס בביתו לישב על כסאו עד שימחה זכר עמלק ויגדל שם כבוד מלכותו, ע"כ, ועיי"ש עוד (באות לב ובכל אריכות המשך דבריו) שמבאר הרבה שאע"פ שכל זה נעשה באתערותא דלעילא מ"מ "העיקר תלוי בתשובה של האדם, כי בהכרח שיהיה על כל פנים איזה התעוררות בעלמא שהיא בחינת אתערותא דלתתא", דהיינו שירצה ויחפש האין להנצל

וזה שהשי"ת מצווה אותנו "זכור!", שהוא ית' כביכול מתחנן אלינו שעכ"פ נעשה חלק קטן זה בעוצם המלחמה שהוא לוחם עם עמלק, והוא, שנזכור ונשים על לב שהוא שונאנו האכזרי ולא נסכים עמו ולא נכנע לפניו לחשוב כרצונו אלא נזכור מי הוא ומה הם תכסיסיו וציוריו הרעים שבהם הוא משתמש להסיר לב האדם מבוראו, וזה עצמו המלחמה נגדו, ורק אז אנו מובטחים שנכלל בנצחון שהוא ית' יגמור וינצח המלחמה מדור דור, כי הנצחון תלוי במה שאנו נעשה את חלקנו זה.

ד. ההשתעבדות לה' היא שורש הקיום של ישראל

הוא אשר אמרנו, שזכירה זו מלבד מה שהיא מצילה את האדם שלא להגרר אחר פיתוייו של עמלק, היא גם הכרחית להצלתנו מן הרע המר והאיום שעמלק רוצה להמיט עלינו, כי אי אפשר לנו לשכוח ממלחמה זו ולפטור עצמנו הימנה ואי אפשר לנו לסמוך רק על מלחמתו ית' בעמלק מבלי שנעשה את המוטל עלינו, כי הוא ית' העמיד את הדרך האיך נזכה לנצח בלחמה זו ורק עי"ז ננצח.

וכל מי שמבקש לשבת במנוחה ולפטור עצמו מעבדות זו שהטיל עליו השי"ת – לשאת על לבו דאגת עמלק ושלא לשכוח הימנו – הרי הוא מזמין על עצמו עבדות אחרת גרועה פי כמה להיות עבד לעבד נקלה וגוי אכזרי הלא הוא המן עמלק ומסכן עצמו ברוחניות ובגשמיות ח"ו, וכמו שהביא רש"י (ויקרא כ-כו) מדברי חז"ל עה"פ

ממנו וישמור מחשבתו כפי יכלתו ואזי נלחמים בעדו באתערותא דלעילא, עכת"ד.

"ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי - אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחביריו", והיינו, שאין מציאות קיום לבר ישראל שלא בעבדותו ית' ואם אין הוא שלו ית' הרי הוא של הגרועים שבאומות צוררי ישראל ח"ו.

וכמבואר גם בדברי רביה"ק מברסלב זללה"ה (לקו"מ סי' רנ) וז"ל: "ובאמת ישראל הם למעלה מהטבע, רק כשהם חוטאים ח"ו אזי נופלים אל תחת הטבע, כמו העכו"ם שהם תחת המזל והטבע, ואזי יש להם גלות וצער ח"ו ועיקר הצער והגלות שלהם הוא רק עי"ז בעצמו שאין להם דעת ותולין בטבע, וכשהקב"ה רוצה לרחם על ישראל ולהושיעם מגלותם ולעשות קץ וסוף מהמצר להם אזי ממשיך עליהם השגחה ואזי מכניע ומבטל הטבע והמזל שהיה מחייב שיהיו ישראל נתונים תחת ידם ואזי מחייב המצר להם וישראל עולים עליהם על ידי ההשגחה", ע"כ, ומבואר, שאין לישראל קיום טבעי, כי הטבע מחייב שישראל יהיו במיצר ח"ו ושיהיו נרדפים ר"ל ורק כשהם דבוקים בקב"ה והם בבחי' למעלה מן הטבע אזי יש להם קיום⁸.

והיינו, שאין קיום לבר ישראל כי אם ע"י שישתעבד לבוראו ויתיר עצמו מכבלי שאר עבדויות וכמו שארז"ל (קדושין כב:) "כי לי בני

8 ועיי' בליקוטי הלכות (ציצית ג-יד) וז"ל: "כי האדם אין לו מקום בזה העולם כלל וכל החיות והבהמות וכו', כולם יש להם מקום לכאור"א בעולם הזה הגשמי והאדם אין לו מקום כלל בעולם, כי הוא בבחינת למעלה מן המקום כנ"ל ואם זוכה ועומד במדרגה זו ע"י מעשיו הטובים אזי הוא בחינת מקומו של עולם ואין העולם מקומו, ואזי כל המקומות משועבדים תחתיו וכל המקומות תאבים אליו שיהיה אצלם, כי הוא יכול להעלות כל המקומות לבחינת למעלה מן המקום שזה עקר התכלית, אבל כשהאדם חוטא חס ושלום, אזי כולם מגרשין אותו ממקומם בבחינת הן גרשת אותי וכו', כי אין לו מקום אצלם כלל כנ"ל", ע"כ.

ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים", וכפי שישתעבד לבוראו כן יהא לו קיום. והשתעבדות זו פירושה שהאדם יהא לבוראו עבד גמור ועבד פי' שיידע ויבין שהוא משועבד ואינו יכול לעשות כל מה שהוא רוצה ואינו יכול לעשות בכל עת שהוא רוצה, אלא הוא משועבד לעשות את רצון אדונו איך ומה ומתי שהוא רוצה בלבד, ורק עבדות שכזו יכולה להציל אותנו ולכלול אותנו במלחמתו ית' נגד עמלק.

עלינו א"כ להבין היטב, שדברינו להלן שבאו לברר את תפקידנו בעת מלחמת עמלק אינם דברי דרוש או התעוררות בעלמא, אלא בזה תלויים חיינו וחיי זרענו, חיי בני משפחותנו וחיי צאצאינו, בזה תלוי קיומנו הרוחני כמו גם הגשמי, כי רק עי"ז כולי האי ואולי נוכל להסיר חרון אף ה' שטומאת עמלק וקליפותיה גורמים ר"ל בעולם, כי על אף שלא היינו יכולים להלחם בפועל וכ"ש שלא לנצח במלחמה זו אולם תביעה זו תהא עלינו כמה עכ"פ התאמצנו למחות שם עמלק כפי שהתוה"ק מלמדת אותנו האיך בידינו לעשות זאת.

ה. היראה היא הכרח לקיום ישראל

נתבונן נא עתה היטב בפנימיות מהות מלחמת עמלק ובתפקידנו בעת הזאת.

רביה"ק מברסלב זללה"ה מבאר בכמה מקומות שתכלית הבריאה ומטרתה היו כדי לגלות מלכותו ית'⁹, והיינו, שיהיו בני אדם בעלי

9 עיי' לקו"מ ח"א סי' מט: "כי קודם הבריאה היה אור הקב"ה אין סוף, ורצה הקב"ה שיתגלה מלכותו, ואין מלך בלא עם, והוצרך לברא בני אדם, שיקבלו על מלכותו כו' ועיקר תכלית בריאת העולמות היה בשביל המלכות, הינו כדי לגלות

בחירה שיכירו בגדולת כח מלכותו וישתעבדו לו, וזה כל רצונו ית' בכל רגע ורגע שהבריאה קיימת שהוא יהא מלך ואנו נהיה לו לעם והוא יהיה לאדון ואנו נהיה לו לעבדים מקבלי עולו, ואין רגע שבו האדם רשאי להתנהג כרצון עצמו ואין הוא חפשי ועצמאי אפילו לרגע קטן לעשות כתאוות לבו, וקבלת עול מלכות זו היא מדת היראה¹⁰, וזה תכלית כל הבריאה וכמשארז"ל (שבת לא:): "אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא יראת שמים בלבד שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה", ע"כ.

ומוכן לפי¹¹, שקיום העולם יתכן רק ע"י שהאדם מוכן לסבול עול היראה ולקבל על עצמו את מדת היראה, כי רק לכך נברא העולם, ובהעדר היראה אין לעולם סיבת קיום.

והרה"ק מוהרנ"ת מברסלב זי"ע (בלקו"ה בכור בהמה טהורה ד') מבאר בזה הכרח נוסף, עפ"י מ"ש רביה"ק מברסלב זללה"ה שעיקר השלמות הוא היראה, כמ"ש מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה וכו' וכמ"ש סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא כי היא שלמות כל הדברים, ומוסיף הרה"ק מוהרנ"ת מברסלב זי"ע כהאי לישנא: "והנה הכלל שעיקר השלמות הוא יראה כנ"ל, כי כל עיקר השגות אלקות וידיעת הבורא יתברך אינו נתפס במח ולב כי אם ע"י היראה שהוא עיקר ההשארה והקיום של הדעת והחכמה הקדושה בבחינת כל

מלכותו, שזה אי אפשר כי אם ע"י העולמות, כי אין מלך בלא עם כו' כל זה מבואר בזוהר ובכתבים", עכ"ל. ועיי"ש עוד בס' קב ובס' ריט.

10 עיי' לקו"מ (ח"ב ז-יג): "ועיקר היראה היא במלכות, כי מלכות היא מקור היראה, כמו שאמרו (אבות פרק ג) 'אלמלא מוראה של מלכות', ע"כ.

שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקימת וכו', וזהו בחינת יראת ה' היא אוצרו, כי היראה היא בחינת אוצר ממש שאוצרת וכוונסת בתוכה כל טוב אמתי ונצחי כל גנזיא דמלכא שהם ידיעת והשגות אלקותו יתברך, כי אין נתפס שום השגה בלב האדם כי אם ע"י היראה כנ"ל, עכ"ל.

הרה"ק מוהרנ"ת מברסלב זי"ע מבאר בזה יסוד גדול, מדוע אכן רק היראה היא שלמות כל הדברים, כי הלא מבואר בזה"ק שעיקר הבריאה היתה כדי שיכירו אותו ואת דרכי רחמנותו וטובו שאין להם סוף ויגלו גנזי סודותיו הנפלאים שעל ידם יירש האדם טוב האמיתי והנצחי¹¹, וכיון שרק ע"י היראה יש אפשרות להכירו ולהשיג בידיעתו ית' ורק עי"ז מתגלית מלכותו והנהגתו א"כ בהכרח שהיראה היא שלמות כל הדברים, כי אם יפיל האדם מעצמו מדת היראה לא תוכל הבריאה להגיע לתכליתה ולא יהא קיום לעולם, שהרי אין לעולם תכלית אחרת מאשר זו שנכיר אותו ית' ונתקרב אליו כבנים לאביהם והכרה זו יכולה להתגלות אך ורק במדת היראה שהיא האוצר והכלי קיבול היחידי לכל ידיעה והשגה בו ית', ואם נוטלים מן האדם מדה זו הרי ניטל ממנו הכלי היחידי והאוצר היחידי שבו יכולים לאצור

11 עיי' לקו"מ (ח"א לז-א): "כי עיקר הבריאה היא, בגין דישתמודעין לה, (זהר בא מ"ב.) כמו שכתוב (ישעיה מ"ג): "לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ע"כ, ועיי"ש (סי' סד) וז"ל: "כי השם יתברך מחמת רחמנותו ברא את העולם, כי רצה לגלות רחמנותו, ואם לא היה בריאת העולם על מי היה מראה רחמנותו, ועל כן ברא את כל הבריאה מתחלת האצילות, עד סוף נקדת המרכז של עולם הגשמי, כדי להראות רחמנותו", ע"כ.

ולהכיל ולהכיר את דרכי הנהגתו וטובו ית' ושוב אין לעולם סיבת קיום.

ו. עקירת היראה היא עקירת תכלית הבריאה

וכיון שכן, הרי אין דבר שצריך להפחיד את האדם מאשר כשמבטלים ועוקרים ממנו את מדת היראה, וכ"ש וכ"ש שהאדם עצמו צריך לפחד שלא להשליך הימנו בידים מדה זו, כי יש הרבה כעסנים ורגזנים שכל נקודת יראה גורמת להם לחץ ודחק ואינם סובלים משא היראה ומשתדלים להסיח דעתם מכל יראה, אבל עליהם לדעת היטב שלא יתכן כזאת, כי באופן זה הם עוקרים את קבלת עול מלכותו ית' ואת כלי הקיבול להכרתו ית' וכתוצאה מזה הם עוקרים את תכלית הבריאה שהיא ורק היא סיבת קיומם.

ואף שאין האדם מבין האיך הוא יכול להכיל זאת אולם קודם כל עליו להבין האמת שזוהי אמתת דעת תוה"ק שנצטוינו בה ע"י בוראנו, והוא ית' כפה עלינו דבר זה בעת מתן תורה בין אם נרצה בכך ובין אם לא נרצה בכך, ולא נתן בידינו את האפשרות שלא לבחור בכך ולהשאר בחיים אלא כפה עלינו הר כגיגית ואמר לנו 'אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם' כשארז"ל (שבת פח.). כך, שיש לנו להבין שהצד השני של השלכת היראה כמוה כבחירה במות, וכמו שהחולה שצריך לקבל סמים מרים ונדמה לו שאינו יכול להכיל המרירות הרי מחמת זה לא נעשה בריא אלא אומרים לו הברירה האחרת שנותרה לך היא למות ח"ו, כן הדבר הזה, שהדמיון שאי אפשר להכיל מרירות היראה אינה הופכת את האדם

לבריא ואינה מולידה לו אפשרות קיום אחרת, אלא עליו לדעת את האמת שהצד השני אינו מותיר אפשרות קיום בשום פנים ואופן. ובאמת, הרי אף שנדמה להם שהם אנוסים בדבר כי נדמה להם שאינם יכולים להכיל מדה זו, אולם עליהם לדעת ששקר וטעות הוא זה והיצר מטעה אותם כדי לכרתם משורש קיומם, כי הוא ית' ברא את עולמו לתכלית זו והוא היוצר והמקיים את עולמו ומכיר היטב את מרכיבי העולם וכיון שגזר אומר שזהו התכלית היחידי הרי בודאי שכל אחד מבאי עולם יכול להכיל זאת ובודאי שאפשר לסבול ולהכיל זאת ואפשר לחיות עם מדה זו.

והנה מי שחנן לו הבורא דעת כל שהוא, הרי הוא מבין שמדת היראה היא כולה אהבה ורצון, והוא מבין את עומק הרחמנות והאושר שחנן אותנו הבורא בתתו לנו מדה נפלאה זו שהיא אוצרת כל הטוב שבעולם, ורק הרגזנים והכעסנים שחכמתם מסתלקת מהם (כשארז"ל פסחים סו:) ואשר רחוקים מאד ממדת הסבלנות והרחמנות התלויה בדעת (עיי' לקו"מ ח"ב ח-ב) נדמה להם שאי אפשר לסבול מדה זו ואי אפשר לחיות עמה.

אבל עליהם לדעת שמטעים אותם בחמורי חמורות, ובודאי יש דרך שיוכלו לסבול מדה זו ולחיות על ידה חיים טובים אמיתיים ולהנצל מחיי חירות מדומים המלאים מרירות ומיתה, ועליהם לעורר מדה זו בעצמה כדי שיבינו שאין להם מוצא אחר ושעליהם לחפש כל **טצדקי** האיך לסבול מדה זו, והיינו, שצריכים לעורר יראה בלבם לבקש את הדרך שיוכלו לסבול מדת היראה, מתוך שיבינו שרק ע"י מדה זו יש

קיום לעולם ומי שפורק ממנו עול היראה הרי השי"ת שולח עליו יראות קשות ואכזריות פי כמה וכנ"ל, (ובאמת אפשר לראות זאת אפילו במציאות הגשמית בזעיר אנפין, כי כל המנסים לפרוק מהם עול היראה אינם נעשים שלווים עי"ז אלא בכל רגע הם מוצאים סיבת כעס ורגזנות אחרת) וכאשר יבינו ויכניסו בלבם יראה זו אזי יילכו לבקש להם דרך ותרופה האיך לסבול היראה ההכרחית לקיומם ובה תלויה חיותם ובודאי ימצאו זאת.

ז. עיקר מלחמת עמלק – לעקור היראה.

והנה מבואר בתוה"ק שעיקר מלחמת עמלק היתה על עקירת מדת היראה, וכמ"ש (דברים כה-יח) "אשר קרך בדרך", ופירש"י, אשר קרך בדרך – כו' לשון קור וחום, צננך והפשירך מרתיחתך, שהיו העובדי כוכבים יראים להלחם בכם ובא זה והתחיל והראה מקום לאחרים, ע"כ, והיינו דעמלק שבר ועקר את מדת היראה שהיתה בעולם כלפי הנהגתו ית', וע"כ נאמר שם בהמשך הכתוב על עמלק "ולא ירא אלוקים", כי עמלק הוא השובר מדת היראה¹², וכל כוחו להלחם בישראל הוא ממה שמסיתם תחילה לפגום במדת היראה¹³, ופגם זה

12 ולא מבעיא לרבותינו המפרשים "ולא ירא אלוקים" דקאי על ישראל [ה"ה החזקוני ודעת זקנים מבעלי התוס' והאזה"ח כאן] דודאי כל פגם - במה שלא התייראו מעוון משקלות שהוא פגם בהשגחה – בא מעמלק עצמו, אלא אפי' לשאר המפרשים דס"ל דקאי על עמלק, אולם עכ"פ מפורש בתורה שעמלק מדתו עקירת היראה מן העולם כמובא ברש"י על ענין אשר קרך ודו"ק.

13 עיי' לקו"מ (ח"א סי' קל"ה): "יראה בחינת מלכות, כמו שכתוב (אבות פרק ג): 'אלמלא מוראה של מלכות', ועל כן נאמר בעמלק (דברים כ"ה): 'ויזנב בך כל הנחשלים וכו' ולא ירא אלוקים', כי עיקר כחו היה מחמת שלא העלו את המלכות דקדשה, מחמת שלא היה להם יראת אלוקים, שהוא בחינת מלכות כנ"ל", ע"כ.

הכניס גם בישראל בשעה שעורר בלבם את השאלה של "היש ה' בקרבנו אם אין" וכנז' לעיל, כי שאלה זו היא עקירת היראה שבאה מידיעת השגחתו ית' עלינו והמצאו תמיד בינינו.

ובכלל עקירת היראה הוא מה שעמלק פירש את מה שלא היה מים לעם לשתות כעזיבת ה' את ישראל, הוא הפך את מצב ההסתרה לדין אכזרי שמהותו ניתוק ושנאה, ומתוך זה עורר יראה נפולה בישראל להתייראות מהנהגתו ית' ושלא לסמוך עליו בעת הזאת, ותחת אשר ישראל יתייראו כראוי להכיר בתוקף גבורת הנהגתו ית' בעת דין הוא עורר בהם פחד וחרדה מהנהגה זו וגרם להם להתנתק הימנו ית' ביותר.

מלחמה זו פשטה צורה ולבשה צורה כל ימות עולם, בימי אגג היתה לה צורה אחת ובימי המן היתה לה צורה אחרת, אך דומה שהגרוע שבמלחמות עמלק היא מלחמתו שהוא עורך בעקבתא דמשיחא שנתלבש בקליפת הציונות הרשעה שהיא טומאה רצוצה הבוקעת ועולה משורש השרשים ועד גבהי שמים והיא קליפת עמלק בכלליות צורותיו וגווניו, וכמו שהעידו גדולי הדורות שהציונים הם הם

ועיי' בלקו"ה (בב"ט הנ"ל ד-ו) וז"ל: "ופרשת זכור הוא מחית עמלק שהוא כופר ואינו מאמין שהכל מה' יתברך, ורוצה לסלק היראה ח"ו כו' וכל התגברותו חס ושלוש כשרואה שישראל נופלים חס ושלוש מיראה דקדושה, כמ"ש ויזנב וגו' ולא ירא אלקים. וצריכין אנו לזכור מעשה עמלק כדי להשמר ממנו כדי להכרית זכרו בכל דור ולהמשיך עלינו יראה עלאה וכו' הנ"ל בחי' כי יד על כס י' מלחמה לה' בעמלק וכו'. כי שם בכסא הכבוד שם מקור היראה בחינת מורא מלכות שהכל מתפחדין ומתיראין מפני כסא מלכות. וכמ"ש צדק ומשפט מכון כסאו אש לפניו וכו'. וה' יתברך הרים ידו בכסאו שלא יהיה שמו וכסאו שלם עד שימחה זכר עמלק והודיע שאין היראה בשלמות עד שימחה זכרו של עמלק. כי עקר שלמות השם והכסא הוא ע"י היראה, כמובן בהתורה הנ"ל שדיקא ע"י היראה אשתלים שמא דקדשא בריך הוא", ע"כ.

העמלקים האמיתיים¹⁴, כי עיקר מלחמת עמלק הוא בגלות האחרון כמובא¹⁵, ובפרט בעקבתא דמשיחא שאז הוא סוף וגמר קיומו של עמלק וכמשארז"ל עה"פ מלחמה לה' בעמלק מדור דור "מדורו של משה כו' לדורו של מלך המשיח" (פסיקתא דר"כ ג-טז), וכיון שהוא רואה שמגיע קיצו הוא מתגבר ביתר שאת להפיץ רעל האפקורסות בלבות בני ישראל ועושה כל טצדקי לנתק אותם מאביהם שבשמים¹⁶, וככל שמתקרב לקץ האחרון כן הוא מתגלה בכל סוגי הגוונים שיש בו, והיא היא קליפת הציונות שגילתה טלפיה בעולם בכל הצורות והגוונים והדרכים האפשריים שבהם ניסתה להלחם ולכבוש

14 עיי' בקו' 'על הגאולה ועל התמורה' מהרה"ק מסאטמר זי"ע את סא בשם הח"ח.

15 עיי' לקו"ה ברכה"ר וב' הודאה ה"ד: "שבגלות האחרון המר הזה שהוא גלות אדום שהוא עמלק" ועיי"ש עוד בה' העושה שליח לגב"ח ג': "קליפת המן עמלק שהוא בחינת אריכות הגלות של עכשו שנקרא גלות אדום", ע"כ. וע"ע לקו"ה (שבת ז-טו): "גודל התפשטות מלכות אדום עמלק שהוא בחינת הגלות הארוך האחרון הזה שהם מצירים ברדיפות גדולות מכל צד, כי הוא כלול מכל הסטרא אחרא והקליפות עד אשר אין דרך לפנות ימין ושמאל", ע"כ.

16 עיי' לקו"ה (תפילין ה-כט) וז"ל: "כי עכשו התגבר הבע"ד מאד מאד מחמת שרואה שקרוב לבא קצו, ע"כ הוא מתגבר מאד. כמו שני בנ"א הנלחמים זע"ז כשרואה שמתגבר כנגדו וכמעט שיפול, אזי הוא מתגבר בכל כחו להפיל את שכנגדו. וכמו שאמר החכם 'אין גבור כמתייאש' כי הגלות הוא בחינת עיבור וכשיוצאין מן הגלות זהו בחינת לידה כו' וע"כ בסוף הגלות מתגבר הגלות ביותר, כמו שהיה במצרים כו' וכן כל היסורים והצרות שסובלים עכשו בסוף הגלות האחרון הזה, הם בחינת חבלי לידה כמו הרה תקריב ללדת תזעק בחבליה וכו'. ועיקר התגברות הגלות שמתגבר עכשו ח"ו, הוא מה שהבע"ד מתגבר מאד על נפשות ישראל לרחקם מהשי"ת שזהו עיקר גלות וצרות הנפש, כי חוץ מזה הכל הבל כו' ועיקר הצרה מה שמתגבר הבע"ד להכניס כפירות ואפיקורסות בעולם ח"ו, וכמו שאמר רבנו ז"ל שהולך אפיקורסות גדול בעולם. וכמו שרואין בחוש. שלא היתה כזאת מימי עולם אפיקורסות כזאת בישראל כמו עכשו בעונותינו הרבים", ע"כ.

ולעקור את כל הקדוש והיקר לישראל, אך שורש מלחמתם הוא לעקירת היראה מלבבות בני ישראל וכמו שיתבאר.

ואמנם, מחוייבים אנו לפשפש היטב בלבנו אם לא הותז גם בלבנו מארס כפירה זו וכל זה בכלל מצות הזכירה שאנו חייבים לזכור מעשה עמלק ומהותו כדי לדעת היטב איך והיכן הוא נמצא בלב

כאו"א, כי א' מדרכי מטמוניותיו של עמלק ובפרט בדורנו הוא שהצליח להעמיד את ענין כפירת הציונות כאילו הוא דבר צדדי שאינו נוגע לכאו"א בכל יום ויום, ועי"ז הרפה ידי בני"י מלהלחם עמו כיון שאין עומדים על המשמר ובקל נדמה לאדם שהוא נקי מזה, אבל באמת היא קליפה טמאה בשורש השרשים המנגדת למהותו של בר ישראל תמיד ומי שאינו שם על לב בכל עת להלחם נגדם ע"י זכירה זו הרי מאליו הוא עתיד להתפס בכפירתם באופן נורא, וע"כ חובתנו להתבונן בזה ולהכיר היטב מהות הדבר הזה.

ח. הציונות הארורה – רחמי רשעים אכזרי נגד היראה

הנה, ידוע ומפורסם שהציונות בהתייסדותה הסיתה את ישראל למרוד בעול הגלות, הם באו בלבוש של רחמנות ודאגה לטובת העם שסובלים זה כאלפיים שנה בגלות והינם סחופים ומושפלים מוכים ונמרטים ע"י אומות העולם ומצויים תמיד תחת מכבש של גזירות ורדיפות שחיתות והריגות, ובכל עת הינם שבים ומתחזקים לצפות

לעני הרוכב על החמור ותקוותם ומשיב נפשם הוא מה שהשי"ת עתיד לגאלם מגלות זה ע"י משיח צדקנו.

הציונים הארורים באו כאמור כמרחמים וחומלים שאינם יכולים עוד להביט ולראות בשפלות העם¹⁷, והחלו למאס בעיני הכל את הציפיה הלזו שמצפים לגואל האחרון, הם ביזו זאת וכינו זאת כחולשה ורפיון ידים אזלת יד וחוסר תרבות אנוש, הם החלו להסית ולהדיח שפחד ויראה זו שיש לישראל שלא למרוד באומות ושלא לבעט בגלות אינה מטיבה עמם ח"ו ושבאופן כזה - שתמיד יפחדו ויתיראו מלהרים ראש - לא תהא להם תקומה ח"ו, הם החלו להפיץ בין העם בכל דרך אפשרית את הדעה הכפרנית האומרת שמי שמתיירא מלהסיר את בעלותו ית' מעליו הרי שהוא עתיד להנמק כל ימיו בגלות המר הזה ומי שרוצה להנצל בהכרח שיפיל מעליו יראה נושנת זו ושיתחיל להתיירא מחשבון טבעי ופשוט, חובתו לפחד

17 וכמו שאמר רביה"ק מברסלב זללה"ה (לקו"מ ח"ב ח-ב) שכשהסט"א יונקת מן הרחמנות אזי נהפכת הרחמנות לאכזריות בבחי' רחמי רשעים אכזרי, ותחת מסוה של רחמנות הוא מנתק בנ"י מאביהם שבשמים, ועיי"ש בפרפראות לחכמה מהגה"ק מטשערין זי"ע, וזל"ק: והנה רואין בחוש שדרך אלו האפיקורסים הרוצים להתעות את ישראל לדעתם הרעה של כפירות ואפיקורסות חס ושלו, אזי בתחלה אינם מגלים רשעתם כל כך, כי יודעים קדושת ישראל שהם מאמינים בני מאמינים, על כן תחלת דבריהם מתחילין מבחינת רחמנות, שיש להם רחמנות על ישראל ורוצים להכניס בהם גם השכלה טבעית להיות מלומדים בלשונות העכו"ם ובקיאים בטבעי העולם והנהגותיו וכו', ומכנים זאת רק בשם רחמנות שאומרים להם בפירוש שרצונם שיחזיקו באמונת ישראל בתכלית השלימות רק שיהיו מלומדים גם בעניינים אלו לטובתם ולהבדיל כמו שבקדושה עיקר הרחמנות על האדם הוא להאיר לו הדעת האמתית שזה בחינת (תהלים מ"א) אשרי משכיל אל דל וכמבואר במאמר כי מרחמם ינהגם סימן ז' כמו כן זה לעומת זה מכנין הם גם כן בשם רחמנות מה שרוצים להשכיל את ישראל, וכן כל דרכי הסטרא אחרא הכל על ידי התלבשות תחלה ברחמנות ובאמת (משלי י"ב) רחמי רשעים אכזרי, כי הם בוודאי כוונתם רק להרע חס ושלו, ע"כ.

מלהיות חלש אלא עליו לאזור חיל ועוז ולעורר בלבו אומץ וגבורה גשמית לאמור קומה ונעלה ציון, ורק באופן זה ינותקו כבלי הגלות ויוכלו להגיע לחיי חירות ח"ו.

מלפנים היו עיני כל נשואות לתקוות הגאולה וככל שגבר עול הגלות כן גדלה התקוה והציפייה לגאולה העתידה וכמו שסיפר לנו המלמד בחיידר, שבהיותו נער התגורר בעיירה פלונית ובכל עת שתינוק היה מקבל מכת לחי מגוי שעבר ברחוב היה התינוק חוזר בשמחה לביתו ואומר לאביו "אבא, גוי היכני, כשמשיח יבוא יחזירו לו מנה אחת אפיים", זו היתה שמחתו ורק זו היתה תקוותו, ההכאה גרמה לו רק לצפות ביתר שאת לביאת המשיח, ודבר זה היה טבוע וקבוע בלב כל נער יהודי, שעתה בעת הגלות אנו כפופי ראש וסובלים באהבה אך לא לעולם תמשך הגלות כי עתידים אנו בבוא היום להתגדל ולהתנשא בכבוד ה' כי בנים אנו לה' אלוקינו, ובכך התחזקו מול כל נחשולי הצרות שהקיפום תמיד, בר ישראל התיירא מלהרים ראש ולהשיב לגוי כיון שהשי"ת ציוונו לקבל ולסבול עול הגלות¹⁸, הוא התיירא מלקחת את גורלו בידיו כיון שהאמין שהשי"ת הוא הבורא והמנהיג המחיה אותו וע"כ אי אפשר לו למרוד בהנהגתו, הם לא ראו

18 עיי' שם משמואל להגה"ק מסאכטשאב זי"ע (שמות תרע"ז): "וזה לימוד לגלותנו המרה והארוכה הזו לאחוז בשתי המדות יחד להתנשא ולהכנע ולסבול עול הגלות, וכמ"ש (איכה ג') יתן למכהו לחי ישבע בחרפה, והרה"ק אדמו"ר הר"ר בונם זצללה"ה מפרשיסחא אמר שבאם הגוי קורא על ישראל דברי זלזול, והישראל עונה לגוי לעומתו הרי הוא מאריך את הגלות רח"ל, עכ"ד, אלא יסבול את הגלות בהתנשאות הנפש, היפוך הכת הידועה שאינם יכולים לסבול הכניעה וסבלות הגלות, ובזה נזכה לפאר תחת אפר בב"א", ע"כ.

ביראה זו – שִׁירָאוּ את ה' ולא מרדו בהנהגתו – סימן לחולשה, אדרבה, יראה זו היא שהחזיקה את לבם לסבול הכל ולא להמיר טוב ברע בשום פנים ואופן.

עד שבאו רשעים הללו והסיתו אותם למאוס ביראה זו ולהתיירא יראה הפוכה, הם הסיתו להתיירא ולפחד מלהשאר נכנע ומתיירא מהנהגת הבורא באמרם שאז לא תהא להם עוד תקווה, אלא עליהם להתיירא מלהשאר חלשים כי רק אז תצלח דרכם, עפ"ל.

נמצא שעיקר מלחמתם היתה ע"י שבירת מדת היראה, וכעמלק בשעתו שנלחם לעקירת מדת היראה וכנ"ל, והסתתו באה ג"כ בעת שעם ישראל עִיִּיפָה נפשם מטורח הדרך וגודל הנסיונות וכלה"כ (דברים כה-יח) "ואתה עיִיף ויגע ולא ירא אלוקים", ופירש"י שם "ואתה עיִיף ויגע - עיִיף בצמא דכתיב ויצמא שם העם למים וכתוב אחריו ויבא עמלק", והיינו, שעמלק השתמש בכובד ריבוי הנסיונות והסתר הפנים שהיה אז לישראל כדי לגרום להם שיתעייפו ויתייגעו בכך ועי"ז "ולא ירא אלוקים" שעי"ז גרם להם להסיר מעליהם יראת האלוקים.

ובתכסיס זה ובאופנים אלו באו גם רשעים הללו בדור האחרון, הם החלו לפתות ישראל ולומר להם: "כבר עִיִּיפָה נפשכם מלסבול עול הגלות, כל סבלכם הוא מפני שעדיין אתם יראי אלוקים המצפים לישועתו, אם תשליכו ממכם יראה זו ותתחילו להתייראות מחשבונות גשמיים פשוטים לא תצטרכו לסבול כ"כ ותוכלו לשית עצה לעצמכם האיך להתגבר ולהנצל, והיינו, שכשתראו שהאומות

באים נגדכם בגבורה תהא יראתכם מלהשאר חלשים ותאזרו עוז לעמוד נגדם ג"כ בגבורה, אם תראו אותם באים כלי זיין אף אתם עשו לעצמכם כלי זיין כי רק כך תנצלו", וע"י תכסיס זה הצליחו להכניס בלבות ישראל יראה אחרת וצפייה אחרת לגאולה מדומה וכוזבת מתוך שהטעו אותם שכאילו ישנם דרכים אחרות האיך להנצל ולהשתחרר מעול הגלות.

ט. פגימת מדת היראה בימינו בפרטי פרטיות

והנה, מובן ופשוט שכל מידה שהיא מתקלקלת ונפגעת בשרשה הרי אין היא נפגעת רק בכלליות אלא גם בהשתלשלות מדה זו בפרטי פרטיות, וכך גם מדת היראה, שכאשר הרשעים הללו פגעו במדת היראה וקלקלוה הרי שלא היתה פגיעתם רעה רק בכלליות אלא גם בפרטי פרטיות אצל שומרי תו"מ, וכמו שעניינו רואות לדאבון לב, שמאז ומעולם לא היתה מדת היראה בזויה ושנואה כפי שהיא בדורנו. אברכים ומבוגרים שונאים כיום את מדת היראה, אין הם סובלים את ההכנעה למאן דהוא שמייראם ומדריכם שלא כאוות נפשם, ובאמת, הלא היה להם להתבונן בעצמם, הרי כיום אפילו תינוק אינו יכול לסבול את יראת הנהגת הוריו, אע"פ שכל בר דעת מבין שאין דבר בריא ומתוק יותר לתינוק מאשר יראת הוריו, ואם נשאל כל א' מאתנו אשר חנן לו ה' ילדים והוא רוצה לחנכם והללו מסרבים לקבל חינוכו: 'היש אכזריות גדולה מזו שהתינוקות הללו מתאכזרים על עצמם בסירוב זה?! היש שגעון והפסד גדול מזה שהם מסרבים לקבל את הטוב הזה שייטיב להם בזה ובבא?!' הלא כל אחד

יודה שאין עוד הפסד ואכזריות גדולה מזו, ואעפ"כ בכל הנוגע להורים עצמם בחייהם הפרטיים שָׁבִים הם ואוחזים בשגעון ואכזריות זו בכל תוקף כבהיותם קטנים חסרי דעת, מבלי להבין שפריקת עול היראה היא האכזריות הגדולה ביותר שהם מתאכזרים לעצמם, אין הם מבינים שאין בכך שום אהבה ורחמנות על עצמם ואין בכך שום געטרייִשאפט והטבה לעצמם אלא רוע ואכזריות בלבד.

וקלקול מדה זו היא פרי כפירה זו שרשעי ישראל הללו הכניסו בישראל, הם המאיסו והשפילו את מדת היראה בעצם מהותה, עד שגם יראת הבן לאביו ויראת התלמיד לרבו וכמו"כ גם יראת ישראל מאלוקיהם נמאסה ונתבזתה ונהפכה שנואה בעיני בני אדם, בעוד שלאמתו של דבר יראה זו היא האוצר היחידי לקבלת שפע הטוב שהאב והרב רוצים להנחיל לבנם ותלמידם והיא גם האוצר היחידי לקבלת כל הטוב שהוא ית' רוצה להשפיע, ורשעים אלו הצליחו להחריב יקרת נועם מדה זו מתחילה ועד סוף במסווה של רחמנות ונעימות ורצון להיטיב לבני אדם.

זוהי מהות הציונות, כך היא נראית ולזה היא מכוונת ולתכלית אכזרית זו היא מובילה ובזה היא פועלת בכל פעם ביתר שאת, ובהיותה קליפת עמלק שהוא בא במטמוניות ע"כ היא מצליחה להטעות את ישראל כפעם בפעם אע"פ שכבר ראו בפעם הקודמת את מרירות תוצאותיה ונוראות הפסד פעולותה, וכפי שבארנו גם בענין זה, שאע"פ שכל אחד הרי מבין היטב לגבי בנו התינוק

ששבירת היראה אצל תינוק זה - שגורמת שלא יקבל את דברי אביו - היא אכזריות גדולה והוא מבין היטב שבנו צריך וחייב לציית לו וללכת אחריו כי רק כך יוטב לו, והוא מבין גם שאע"פ שהתינוק רוגז על שמייראים אותו מ"מ התינוק צריך לשעבד את לבו ולציית כי אם לא כן הוא יפסיד את חייו, ואע"פ שהאב מבין זאת אצל הבן אולם בכל הנוגע לו לעצמו הוא נשאר בשחצנותו הישנה ושונא את הכניעה וההשתעבדות למחנך שיצמצם ויגביל לו את תאוות לבו ורצונותיו, מבלי להבין שאין לך אושר גדול מזה גם למי שהוא כבר גדול בשנים, ובפרט כאשר גדול ובא בשנים זה פֶּרֶק והסיר ממנו עול היראה וההכנעה והחינוך בנעוריו והתחכם על מוריו ורבותיו, שבודאי אין לו אושר גדול מזה שעכ"פ עתה יקבל עליו עול זה כי רק כך יוכל לקבל ממי שרוצה להשפיע לו טובה ובהעדר מידה זו אין לו תקוה לקבל כלל.

וכאמור, ביזוי ושנאת מדת היראה השוררת כיום בעולם ע"י טומאת עמלק הבא במטמוניותיו גרמה לאב ולגדול שלא להבין זאת, ואף שמבין זאת כלפי בנו הקטן מ"מ אין האב מבין זאת כלפי עצמו, והוא נשאר בשנאת היראה בכל הנוגע לעצמו, וכל זה תוצאות החורבן הנורא שרשעים אלו החריבו בכרם בית ישראל, כי החורבן שהחריבו לא היה רק בכלל אלא גם בפרטי פרטיות אצל כאו"א וכמשנ"ת, וכשהם שברו בכלליות את הנאמנות של "בנים אתם לה' אלוקים" שהביאה יראה בלב ישראל שלא לסור מהנהגת בוראם, הם שברו ג"כ בפרטיות את המורא הפשוט והטבעי של בן אל אביו ושל תלמיד

לרבו והרסו כל מציאות של השתעבדות וקבלת עול ועי"ז גרמו רעה נוראה בעולם כי נעדר מן העולם האוצר המכיל כל דבר טוב.

י. הריסת היראה ע"י קלקול הנאמנות

ואמנם שבירת היראה הלזו לא החלה בקלקול מדת היראה בלבד, כי אי אפשר לו לבן שיפיל מעליו יראת אביו כי אם כשנתקלקלה אצלו הנאמנות שהוא אהוב וחביב אצל אביו ונדמה לו שאביו אינו חפץ בו עוד שונאו ומואס בו, שאז הוא חושד את אביו שהיראה שהוא מטיל עליו אינה אלא יראה אכזרית שנועדה להצר לו, ולא יתכן שמסית יבוא ויסית את הבן להתיירא מיראת אביו כי אם כשנתקלקלה נאמנות זו, כי רק אז יכול הוא להכניס כל עקמומיות דעותיו לתוך הבן, אבל אם היה הבן מאמין שאביו אוהבו ומסור לו בלב ונפש ודואג לו ומזומן לכל צרכיו הרי הבן היה מתיירא מלהפסיד טוב זה.

וכמו שהיה אצל עמלק עצמו, שתחילת קלקולו היה כשהכניס בישראל את הפקפוק "היש ה' בקרבנו אם אין", דהיינו, שהסתפקו שמא אין ה' רוצה בהם שוב, ואזי "ויזנב בך כל הנחשלים אחריו", הוא בא אל הנחשלים "חסרי כח מחמת חטאם שהיה הענן פולטן" (רש"י שם) והכניס בלבם שאינם אלא זנב בלבד ואותם כבש ועמם היה יכול ללחום באמרו להם: 'דעו שהשי"ת השליך אתכם ואינו רוצה בכם עוד מחמת חטאותיכם וכמו שענייכם הרואות שנפלטתם מחוץ למחנה קדושה, ועי"ז וכיון שכן קחו לכם עצות אחרות האין להתקיים, התפחדו ודאגו מן היראה האמיתית שהוא ית' מנהיג עמכם, כלומר, התפחדו ואל תסכימו להכנע ליראה זו, אל תתייראו

ממה שהוא ית' מצווה עליכם להתייראות אלא התייראו ופחדו להשאר בכניעה זו ועשו כל טצדקי לברוח מהנהגה זו'.

ודבר זה נעשה על ידו בכלליות ובפרטיות, כי לא רק הנחשלים שהענן פולטן היו מסוכנים להגיע לעיוות זה שהקב"ה שונאם ועי"ז לפרוק עול יראתו, אלא כאו"א שמשום סיבה שהיא הוא שרוי בחלישות הדעת וסבור שאין הוא חלק מעם הנבחר ושאין הוא מיועד להיות ה"בן יחיד" לקב"ה ושדברי האהבה וגילויי החיבה הנוראים הכתובים בתורה עכאו"א מישראל אינם מכוונים אליו הוא מסוכן להגיע לפריקת עול היראה, וע"כ עיקר מלחמת עמלק מכוונת נגד הצדיק הראש בית, וכמו שהרחיב בזה הרה"ק מוהרנ"ת מברסלב זי"ע (עי' לקו"ה שבת ד-ט), כי עיקר עמל הצדיק הוא להשיב הנחשלים וחלושי הכח שבישראל (עי' שם תפיה"מ ז-יט) ועושה הכל כדי לעורר האהבה והיראה אפילו בגרוע שבגרועים שגם הוא יידע שהשי"ת רוצה אותו ועי"ז יתיירא האדם מלאבד קשר נשגב זה, וע"כ עיקר מלחמת עמלק כנגדו, כי כשיביא לכך שיתנגדו לאמת זה שם תהא הצלחתו להכניס באדם כל רע שירצה ר"ל.

וכך גם בנוגע לטומאת הציונות, כל כוחה והצלחתה להסית ולהדיח את ישראל היה ע"י שקלקלו את הנאמנות של בני"י לאביהם שבשמים, הם הכניסו בלב העם שאריכות הגלות משמעותה ניתוק אכזרי ושבטלה האהבה הישנה, הם הסיתו לבבות ישראל שה"בנים אתם לה' אלוקיכם" אינו דבר נצחי ואין הבטחת אהבתם הבטחה נצחית אלא הוא דבר שיכול להפסק ח"ו, וכך באו לישראל בהיותם

סחופים דוויים ומטולטלים והכניסו בהם מחשבת כפירה נוראה זו ששוב אין הם חלק מעם ה' ואין הם אחודים עוד עמו ית', וכיון ששברו את נאמנות האהבה הצליחו גם להביאם לידי כל הכפירות ולגרום להם למאוס ביראה בתכלית המיאוס.

ורעל זה הכניסו ג"כ בכלליות ובפרטיות כי הכחישו את האהבה שיש לו ית' לעמו, וכמו"כ הכחישו את אהבת הרב ואת אהבת האב לבנו, ורק עי"ז היו יכולים להסית בכלל ובפרט לפרוק עול יראת זה שלמעלה הימנו, כי את הנהגת ודברי האוהב מקבלים הכל ואפילו כשהנהגה דוחקת ומצמצמת, אבל כשהצליחו להכחיש את האהבה אזי בנקל שיברו והפילו גם את היראה.

ומתוך כך הכניסה הציונות הארורה את הכפירה הזאת בכלל ובפרט, שבנ"א יחשבו שיש שתי אפשרויות בחיים, אם תרצה קבל עליך את דרך התורה אך באם אינך חפץ בכך ביכלתך לפרוק עול ח"ו, הם שברו את היראה הפשוטה שהיתה מלפנים לכ"א שאין אפשרות קיום אחרת מלבד כשהולכים בדרך התורה. וכך גם בהשתלשלות כלפי יראת הבן לאביו, שגרמו לשבירת היראה הפשוטה והשכלית שהיתה מלפנים לכל תינוק ונער כלפי הוריו, מלפנים ידע כל תינוק בבירור שאין לו אפשרות קיום אחרת מלבד אצל הוריו, שהרי מפתו הוא אוכל ובביתו הוא ישן ומבגדיו הוא מתכסה וכל חיותו הימנו, וידיעה זו גם נתנה בו את ההכנעה הפשוטה לקבל מאביו את כל אשר יאמר לו כי הוא זה, אך כיום, על אף שלא נשתנתה המציאות כלל ועדיין חיי הבן תלויים באב על כל צעד ושעל, מ"מ הבן יכול בעזותו

להפיל מורא אביו וכל דאגתו תהיה האיך להציל עצמו מיראת האב והאיך להפטר מקיום דבריו¹⁹.

יא. הריסת היראה והאמונה ע"י הציונות הארורה

זוהי א"כ שבירת היראה הקיימת כיום באופן כללי ובאופן פרטי, הם הכניסו רחמנות מזוייפת וארורה באדם שיתירא מיראתו ית' והכניסו רחמנות מזוייפת זו בבן שיתירא מאביו ומרבו וכך גרמו לשבירת כל מדת היראה, ועי"ז הצליחו במזימתם האכזרית וקלקלו את ישראל בכלליות ובפרטיות, בכלליות, כאשר העמידו מלכות מנאצת בארץ הקודש, טומאה וקליפה ומציאות איומה שכזו הכוללת את כל רוע החיות הרעות והטורפות שבעולם ואף גרוע מכך בהרבה, זוהי התגלמות הרוע ברוחניות ובגשמיות, ואין כאן הגזמה או ביטוי חריף בעלמא, אלא כל המתבונן באמת בדרכי תהלוכותיהם רואה בפשטות את עומק הרוע והאכזריות שבהם שאינו ממין האנושי לגמרי, אין בהם שום הנהגה אנושית ושכלית אפילו לגבי המקובל אצל האומות העולם, הם שפלים בתכלית השפלות בכל שטח משטחי החיים, הם

19 וכאמור, על אף שקושיא במקומה עומדת, האיך יכול הבן להתחכם ולמרוד באביו – מתוך מחשבה שהוא יודע מה טוב עבור עצמו יותר ממה שאביו יודע – אחר שכל חיותו הימנו ובכל רגע צריך הוא להגיע לחסדו ולשמירתו וכו'?! אולם כידוע הסט"א ויצה"ר אינם מתפעלים ממה שמקשים ושואלים עליהם כענין, אין הם טורחים להשיב דבר וגם כשמציגים לפנייהם סתירה מוחלטת בדבריהם מ"מ הם ממשיכים בשלהם ומציעים את סחורתם המקולקלת כאילו לא היה דבר וחצי דבר, וכאשר האדם מתעקש ושואל אזי הם חוזרים על שלהם חמש ושש פעמים ואף יותר עד שידי האדם רפות מלשואל, ועל כגון דא אמר רביה"ק מברסלב זללה"ה (סה"מ ע"נ) "לא תכנס עם פתוייך בטוען ונטען, כי אריכת הרגשת החושב אפלו לבחינת השולל תפעל הגברת החפץ ותתהפך הרצון אליו", כי אין מקום לויכוח עם הרע ותמיד תהיה ידם על העליונה לבסוף על אף שהשכל שולל זאת בתכלית.

אוכלים ובולעים איש את רעהו חיים וכל הנאתם ומגמתם הוא לטרוף זה את זה וכאשר מסיים זה קם האחר ושב וטורף את זה כחיות שפלות וטורפות, אלו הם חדשותיהם וזה כל שמחתם ובכך קוברים הם את עצמם במו ידיהם, ומי שדר בארצות אחרות מבחין מיד בהבדל הנורא שבין הנהגה אנושית אפילו של נימוסי אוה"ע לבין חיותו יער אלו, עד שלפלא ממש איך יתכן שיש בנ"א שיש להם עוד איזה זיקת שבח והערכה אליהם. ובריות שפלות ונמוכות אלו הצליחו ע"י שבירת היראה לקחת את העם הנבחר והשפילום עד עפר, טנפו אותם בכל מיני טינוף והטעו את מוחם כל כך עד כדי טירוף הדעת, לא יאומן כי יסופר.

אך הם הצליחו גם בפרטיות, הם הרסו את היראה הפשוטה שהיתה פעם לכאו"א, בני אדם ואפי' שומרי תו"מ אינם מבינים כיום שאין הם יכולים לחיות בשוויון נפש ובקלות הדעת בשום פנים ואופן, אין מבינים שחיים של קלות הדעת בתוך מציאות נוראה כזו הנעשית יום ביומ בארץ הקודש פירושם שהוא ית' אינו עוד בעל הבית בעולם ח"ו, אין עושים כיום את החשבון הפשוט ביותר שאם יש לעולם בעל הבית הרי אי אפשר בשום פנים לישב כאן בשלווה, כי הלא אפילו אצל כל אחד ואחד מאתנו לא יתכן שתהא מציאות כזו שיבנה בית בהשקעה עצומה של הון עתק ויסקים ששועלים יהלכו וידורו בו, הנוכל להעלות על דעתנו שא' מאתנו יאמר שכיון שהללו כבר נכנסו וקננו כאן שוב אין הוא נלחם בהם להוציאם?! ובשלמא אם לא היתה לבעל הבית שום אפשרות להוציאם היה אפשר להעלות על הדעת

מציאות שבה יתייאש ויניח הבית למדור חיות, אבל היתכן שתהיה האפשרות ביד בעה"ב לגרשם והוא יניחם שם?! ואיך א"כ נוכל לחשוך אותו ית' המעיד שארץ ישראל היא ביתו ומקום משכן כבודו ושעם ישראל הוא עמו הנבחר ולשון הקודש היא כביכול שפתו ית' ותורתו הק' היא שעשועיו וציוויו, איך יתכן לחשוב שהוא ית' ישתוק ויסכים בשעה שבאו אכזרים וחמסו וטמאו את כל אלה והתיישבו בביתו בעזות מצח, ובפרט כאשר הוא ית' כל יכול ובידו להשיב את הגזילה אשר גזלו רשעים אלו, איך אפשר לחשדו ית' שישתוק על כך?! הנסתרה בינתנו?! וכי יתכן שלשווא ברא את עולמו ח"ו ולחינם הוא מנהיגו בכל עת ורגע?! הלא אי אפשר להיות שלוו במקום כזה כי אם כשכופרים בעיקר ח"ו!!!

אם אנו מאמינים שיש אב ובעל הבית לעולם אשר "כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך", איך יתכן ואיך אפשר לחשוב שכך ישאר המצב בביתו ובארצו, כאשר אין מי שיקנא לכבודו ויחמול על ארצו, איך יתכן שאברך יסתובב בעולמו יום אחר יום והוא רואה האיך רשעי עולם אלו מנהלים מלחמת חרמה כנגדו ית' ואעפ"כ הוא נשאר בשלוותו ולא אכפת לו כלום, הוא מנהל את סדר יומו כרגיל ושואל בשלום כל אדם מבלי לעצור ולחשוב: "הלא אני וביתי וילדי נמצאים בסכנה ר"ל! כי לא יתכן שהשי"ת ימשיך להחזיק את עולמו באופן כזה!", איך יכול הוא להמשיך לישן שנת ישרים הלא אין אנו יודעים מה יולד יום והיה צריך להשתגע מפחד בלילות לולא ההתחזקות והאמונה וההליכה בדרכי התורה דוקא.

יב. איך יתכן לחיות בלא יראה?!

רק כאשר סבורים שח"ו אין בעה"ב לעולם אזי יכולים להמשיך בהרגל סדרי החיים ללא בהלה, אבל כאשר יהודי מאמין בדברי הכתוב "ואתה מרום לעולם ה' – לעולם ידך על העליונה", והוא יודע שיש רבון ואדון לעולם אשר הוא נצחן על כל הנצחנים, איך יתכן שישב בשלווה?! הלא ברור ופשוט שהוא ית' יגמור וינצח, וכמ"ש רביה"ק מברסלב זללה"ה בכמה אופנים וגילויים "גאט פירט תמיד אויס", איך יכולים אנו א"כ להיות שוטים כאלו לחשוב שהוא ית' לא יגמור כרצונו?! איך יתכן לחיות במנוחה אם מאמינים בשבועתו ית' אשר נשבע למחות זרעו ושמו וזכרו של עמלק מן העולם ואמר: "כי יד על כס י-ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור – אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו מן העולם".

נתבונן נא, מהו מחיית "זכר" עמלק?! מה הפירוש שלא ישאר מהם יִזְכָּר?! שכל נקודה קטנה שהאדם היה חי בדרך ובאופן של "אשר קרך" ייעקר מעיקרו ויוכרח לשוב אל ה'! ואין ספק שבכלל זה מה שהאדם חי כיום בשלווה מול טומאה כזו, אשר קרירות זו נובעת מעמלק אשר הכניס טומאה זו בעולם, וביום אשר הוא ית' ימחה את זכר עמלק בודאי שגם תעקר מלב כל אחד קרירות ושלווה טמאה זו כי זהו הזכר עמלק שבלב, ואוי ואבוי לאותה שעה, כי בודאי ובודאי טוב יותר שנעשה זאת בעצמנו בחסד וברחמים ולא להמתין שהוא ית' יעשה זאת בדרך מלחמה ר"ל, ומי שעכ"פ משבר שלוותו ומבטל מנוחתו מול צרה זו הרי זה כבר בכלל מקנא קנאת ה' במדת מה ויש

לו איזה פתח תקוה, אבל בלא זה מה יכול לגרום שלוה לאדם הלא הסכנה היא מוחשית כל כך, אם לא שכופר בהשגחה ח"ו. זוהי דוגמא להריסת היראה בפרטיות, שרשעים אלו הכניסו בעולם את השלוה בפרטיות בלב כ"א כאילו עולם כמנהגו נוהג ומי שרוצה חי באמונה ומי שרוצה חי בקרירות הלב ובשלוה גם כשלוחמים נגדו ית', ולא זו בלבד שקררו את היראה אלא שגם המאיסו אותה בתכלית, עד שכאשר מעוררים על חובת היראה ושבירת המנוחה והשלוה הרי זה מאוס ומעיק על לב האדם, תחת אשר יבין שזוהי תקוותו.

וכנגד זה צריכים לקחת עצת התורה שהזהירה אותנו: "זכור את אשר עשה לך עמלק", לזכור ולהכניס בלב את דרכי פעולותיו של עמלק ותכסיסיו האכזריים, ומכח זה להבין ולהשכיל שחורבן היראה שבא ע"י עמלק היא הריסת כל הצלחתינו וטובתינו והיא המסכנת קיומנו ח"ו ואי אפשר בשום פנים להתקיים ולעמוד באופן זה, ורק כאשר נדע ונזכור זאת היטב נוכל להינצל הימנו.

ג. מה ה' שואל מעמך?! כי אם ליראה!

נתבונן עתה בפרטיות כלפי צרה זו שהיתה בארה"ק ביום הזה, הנה, יסוד האמונה הוא שיש לעולם בעל הבית אשר הוא ברא את העולם והוא המקיים והמהווה את העולם במטרה ובתכלית ברור כפי שהכין מראש, ומחייה ומהווה זה הוא גבור לעולם ואי אפשר לנצחו בשום פנים ואי אפשר להתחכם ולהערים עליו בשום אופן ואי אפשר לגרום לו תשות כח אף ברבות העתים כי "לא ייגע ולא ייעף אין חקר

לתבונתו" והוא גמר ויגמור את שלו תמיד, וגם כאשר אנו עִיִּפְנוּ מלדאוג לקיום מלכותו אולם הוא ית' לא ינום ולא יישן ולא הזניח לרגע את רצונו הפשוט והוא ית' כביכול עומד ומצפה "מי לה' אלי", מי הוא זה שעדיין מקנא לכבודו ומי הוא זה שעדיין מעלה על לבו זכר מלחמת עמלק ומי הוא שממתין ומצפה לישועת ה'.

וביום מר ונמהר זה הוא ית' כביכול עמד וציפה: מי יתעורר לחוס ולחמול על כבודו הנרמס בראש כל חוצות, מי זה יתנשא לצאת למלחמת ה', ואף כי לא יכולנו לצאת למלחמה ממש אולם עכ"פ היינו יכולים להפר שלוותנו, כי באמת איך יתכן לעבור לסדר היום בשלווה והשקט ביום צרה ותוכחה שכזה, יום בו לבשו שמים שק על חילול השם הנורא מסוף העולם ועד סופו ומי יוכל לשער מה נעשה למעלה ביום מר שכזה, והקב"ה עומד כביכול ומצפה מי לה' אליו להצטרף למלחמתו ברע להתיש כח הסט"א, וכמו שהזכיר היום הראב"ד הגר"מ שטערנבוך שליט"א שבשעה שהגר צדק הידוע מסר נפשו לשריפה עקדה"ש בעיר וילנא וברך בשם ומלכות אקב"ו על קדוש השם, אמר הגר"א זצוק"ל שהסט"א נשברה ונחלה עי"ז מפלה נוראה, נמצא שיש כח ביד ישראל הנלחמים על כבוד שמים להתיש כח הסט"א, ואם כי כאמור אין בנו כח להלחם ולמסור גופנו עקדה"ש בפשטות אולם עכ"פ עלינו להצטער ולהפר השלווה בשעה שהשכינה מצויה כביכול בצרה נוראה כזו ומתחננת לבניה שילבישו כתר המלכות לקב"ה.

ועלינו לזכור, שלא יבצר מהשי"ת מזימה ואין הוא צריך כלל לכוחנו, אבל עיקר הדבר שסיבב מציאות זו היה כדי לַזְכּוֹתנו בזכות נוראה זו להלביש למלך את כתרו ושנזכה להכתירו למלך על כל הארץ, והוא ית' מצפה מאתנו עכ"פ למעט הזה שלפחות נלחם בעמלק במעט הזה שנזכור מעשיו הרעים ושורש איבתו ומלחמתו עמנו, והיינו שלפחות נעורר את היראה ונזכור שאי אפשר לנו להשאר בקרירות כי היא לנו סכנת קיום ונזכור ונדע שאין אפשרות קיום כשמתעלמים ונשארים בשלווה כאילו לא שמעו כלל מצרה זו, ואף שבפועל אי אפשר לעשות הרבה אולם עכ"פ בעומק הלב הרי ניתן להצטער עד דכדוכה של נפש ולהפר השלווה והמנוחה ולהגדיל היראה, וזה ביכלתנו לעשות, שעכ"פ נגדיל אמונתנו שמציאות שכזו מצמחת רעה ר"ל. כי ההיפך מזה, דהיינו, כשממשיכים בסדר היום כאילו לא אירע דבר וכאילו אין בעה"ב לעולם הרי זו הגדלת קליפת עמלק באופן נורא, כי עיקר קליפת עמלק היא המקררת והמשברת את היראה ובפרט בעת צרה והסתרה והנמשך אחר קרירות זו ה"ז מגדיל קליפת עמלק באופן איום מאד.

יד. אחריות כל יחיד

יסוד זה עלינו לדעת גם במצבנו, שאף שהכלל מוגבל בעשייתו בעת צרה זו, אולם כל יחיד יכול וחייב לעשות הרבה, ועיקר העשייה היא לקבל עול אמיתי שלא להשאר במנוחה ולהפר השלווה והסדר כל זמן שההסתרה קיימת ולהצטער ולחזור ולהצטער ולא לרצות לשוב למנוחה זו.

כי באמת היה צריך למאוס במנוחה ובשלווה זו ולרצות לבחור ביראת ה' גם מצד אהבת עצמנו בלבד, כי מי יודע מה יהא עמנו בלא זה, כי הוא ית' חזק וגבור על הכל וכשממרים את פיו ומחללים את כבודו יכול הוא בקל להשיב גמול, וא"כ הרי עלינו לעשות כל טצדקי שלא נספה בעוון החוטאים והמורדים בו, ומי זה חסר דעה שיסמוך על סבלנותו ורחמנותו העצומה ית' כדי לבעט בו ית' ח"ו?! הרי זה עצמו דרך הרשעים המנצלים רחמנותו ועוצם סבלנותו ית' כדי להוסיף ולמרוד בו ביתר שאת, ואינם מעלים על דעתם כי הוא ית' "מאריך אפיה וגבי דיליה", וע"כ עלינו להתעורר ולהבין ולהשיב אל לבנו היטב שסבלנותו ית' אינה מיועדת ח"ו כדי שנוכל להמשיך בשגרת חיינו כאילו לא אירע דבר, אלא להיפך, כדי שנוכל לשוב אליו בתשובה שלמה ולעבדו ית' כראוי באופן שנוכל להכלל בנצחונו ולראות בהתגלות יופי מלכותו בהיות השם שלם והכסא שלם.

וזאת עלינו לדעת, כי אף שבנסיבות הזמן הורו שלא לצאת לרחובה של עיר להלחם עם טמאי נפש אלו כפי שיצאו אשתקד, אולם מאידך אסור בשום אופן שזו תהא סיבה לקרירות הלב ח"ו, ואדרבה, אם בשנה שעברה שעוד היה איזה מקום להתנחם כיון שלחמו והפגינו במסי"נ אעפ"כ היה הפחד עצום מאד מה יולד יום, כ"ש וכ"ש כשאינ מוחים ברבים שאז הפחד גדול פי כמה, וחובת ואחריות כל יחיד מתעצמת שלא להסיח הדעת ושלא לשכוח מצרה זו כי ע"י השכחה הסט"א נוצחת נצחון גדול ח"ו.

כי כאשר הכלל אינו עושה מוטל על היחיד לעשות ואם אינו יכול לעשות את מה שהכלל כולו צריך לעשות יעשה עכ"פ דבר פרטי, אך אין המנעות הכלל תירוץ ופטור מקיחת האחריות לזכור בכל עת שמעשים נוראים אלו יכולים להביא ר"ל צרה גדולה ל"ע, כי על אף שיש תירוץ על העשייה בפועל אולם על עצם פריקת עול היראה והפחד מדין שמים אין שום תירוץ, והנמנע מקיחת אחריות בעת שהכלל אינו יכול לעשות ה"ז מורה שאין הוא מבין שהאחריות מוטלת על כל יחיד ממש באותה מידה שהיא מונחת על הכלל כולו, ויתר מכך, העושה ופועל רק בשעה שהכלל פועל ועושה הרי זה מטיל פקפוק גם על עשייתו עם הכלל, כי ממעשיו נראה שלא היראה מדין שמים היא שגורמת לו לעשות אלא רק מפני שהכל עשו והוא נגרר אחריהם.

כי באמת כשהכלל אינו עושה אז האחריות גדלה פי כמה, משל למה הדבר דומה, כשל"ע פורצת שריפה בבית ויש רק יחיד שיכול לכבות הרי העמל והאחריות עליו גדולים פי כמה, ורק כאשר אין הוא כי אם משחק כאילו היתה כאן אש אזי אפשר שהנאת משחקו תהא רק עם רבים המשחקים עמו אבל ביחיד אין הוא מוצא בזה טעם, אך כאשר הוא יודע שיש כאן אש אמיתית ר"ל אזי אין שום הבדל בין יחיד לרבים ואדרבה היחיד חש אחריות גדולה יותר.

כן הדבר בעניינינו, אם אשתקד היה היחיד הולך למלחמה זו בדרך התורה, דהיינו, מתוך הבנה בגודל אחריות ופחד הדבר והיה רצה בהליכתו להמתיק הדינים ולכבות האש הרי גם עתה לא היה מניח

זאת ואדרבה אם אז היה יכול להרגיע עצמו מעט כיון שידע שיש רבים הנלחמים הרי עתה באין רבים היה נלחם בכובד ראש ובהתאמצות יתירה פי כמה, וזוהי השקפת התורה על מציאות זו.

טו. כוחו של כל יחיד

כלל הדבר, אם ברצוננו לדעת האם מוטלת עלינו חובת עשייה הרי אי אפשר לבחון זאת ע"י הסתכלות על הזולת האם הוא עושה אם לאו, אי אפשר להמתין אז ואי אפשר להסתכל אז על הציבור ולא על אף אחד, וכעין מש"כ רביה"ק מברסלב זללה"ה (בהשמטה ריש לקו"מ ח"ב) עה"פ אחד היה אברהם, לענין ההתקרבות להשי"ת²⁰ שאברהם אבינו היה יחידי במלחמתו לקדש שם שמים ולקנאות קנאת ה' צבקות ולגלות מלכותו ית' בעולם ולא המתין על הכלל ולא על הפרט אלא עמד יחידי ודבק במטרה זו לגלות מלכות ה' לכל הבריות ואכן הצליח בדבר.

כך גם לגבי דידן, אם כל יחיד היה עושה בכל כוחו את כל אשר ביכלתו לעשות והיה מתיירא לשתוק ולא לעשות יותר ממה שהוא מתיירא שלא לשתוק וכמו"כ היה מתיירא שלא לדאוג ולהיות שלוו יותר ממה שהוא מתיירא מן ההיפך, כי אז היה יכול כל יחיד בפרטיות להועיל גדולות ונצורות.

²⁰ זל"ק: "אחד היה אברהם" (יחזקאל ל"ג) - שאברהם עבד השם רק על - ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם, שסרים מאחרי ה' ומונעים אותו, ולא על אביו ושאר המונעים, רק כאלו הוא אחד בעולם, וזהו: "אחד היה אברהם". וכן כל הרוצה לכנס בעבודת השם, אי אפשר לו לכנס כי אם על - ידי בחינה זו שיחשב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונעו, כגון אביו ואמו או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או המניעות שיש משאר בני העולם, המלעיגים ומסיתים ומונעים מעבודתו יתברך. וצריך שלא יחוש ויסתכל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: "אחד היה אברהם" - כאלו הוא יחיד בעולם כנ"ל, ע"כ.

ואין כוונתנו בזה למלחמה בכח או שאר עשיות מופלגות התלויות בכח, אלא בינו לבין עצמו, שאם היה היחיד משבר שלוותו, והיה מתפלל אחרת ביום שכזה והיה לומד אחרת ופורש יותר מדברים בטלים ומשאר תענוגות כאכילה ושינה וכדו' והיה מעורר בלבו צער וכאב על צרה זו ומהלך כאבל וחפוי ראש כי אז היה כל יחיד מעורר רעש גדול למעלה, וכמו שמצינו אצל מרדכי הצדיק שבראותו צרת המן לבש שק ואפר ויצא ברחוב העיר על אף היותו עדיין יחידי בזעקתו ויחיד זה כבש את הכלל כולו, וכך גם לגבי כל יחיד מאתנו, כי אין מי שיודע מי ומה הוא ומהו כוחו.

עלינו לזכור זאת היטב, אם כל יחיד יעשה את אשר ביכלתו לעשות לפי מדרגתו וייצא משלוותו ולא יפול לייאוש ולא יפרוק עול אחריותו אלא יתאמץ כפי יכולתו לעשות בכל כוחו הרי בסופו של דבר יראה שפעל גדולות ונצורות, וכאמור, אסור להסתכל אז על הזולת, וכמ"ש התם הקדוש (ספ"מ מעשה ט') "זה מעשה שלו וזה מעשה שלי", וכ"ש שאסור להניח את כל המלחמה לזולתו, כי כל אחד מאתנו וכל אשר בשם ישראל יכונה הוא חלק מצבא ה' והוא מחוייב במלחמת מצוה זו לעקירת רשעי עולם אלו מהרה, ומוטל על כל יחיד לעורר בלבו שנאה עליהם ולהכניס השנאה בלב כל אחד וכמו"כ לזעוק אל ה' בחזקה שיגלה שנאתו עליהם וישפוך חמתו עליהם ולא ימתין מלנקום בהם כיון שעל עמו יערימו סוד יתיעצו על צפוניו וכובשים את בניו רחומיו, ויתפלל ויבקש בכל לב שהוא ית' יקנא לכבוד שכינתו ולכבוד מלכותו ולכבוד עמו. וכאשר כל יחיד יעשה את שלו

אזי מן השמים יגמרו בעדו שיזכה להיות חלק ממחייט עמלק ומכל הייעודים שהוא ית' הבטיח ע"י נביאיו לכשימחה זרע עמלק מן העולם, וכמשארז"ל "אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו מן העולם" ומבואר ששלמות השם והכסא מותנים במחייה זו וא"כ כל שיהא לו חלק במחייה זו יזכה גם לראות ביופי התגלות מלכות ה' ושמו ית' בעולם בתכלית השלמות, עין לא ראתה, אשרי חלקו.

טז. צרת העייפות בעת צרה והכרח ההשתעבדות

והמורם מכל מה שבארנו, שמציאות שכזו של "ואתה עייף ויגע", דהיינו, כשהאדם נעשה עייף מרוב הנסיונות והגזירות ועי"ז הוא בא ל"ולא ירא אלוקים" – שזה עצמו הסתת עמלק כמו שהיה בימים ההם – הרי זה גורם ר"ל למלחמת עמלק גם בגשמיות, והיא התלאה אשר מצאתנו כיום, שע"פ נפשנו מן הגזירות ומבקשים לפרוק עול היראה מדין שמים זה. אך עלינו לזכור היטב, שאי אפשר להתעייף אלא עלינו לחגור כלי מלחמה כי הוא ית' בעה"ב על העולם תמיד וע"כ אי אפשר לוותר על המלחמה.

עלינו לעורר את ההיפך הגמור, לא זו בלבד שהעייפות מן הגזירות לא תבטל מאתנו את היראה ואת האחריות על ההסתרות והגזירות, אלא להיפך, היראה מן התוצאה של פריקת עול זו צריכה לגרש מאתנו את העייפות למלחמה, וכמו שכבר ספרנו במקו"א על משפחה יהודית שלפני עשרות שנים הבריחה את הגבול מאיראן ולקחו להם תמורת סכום גדול מאד 'מורה דרך' שיבריחם בין ההרים

והגבעות במקום סכנה איום מאד, ויהי בצאתם ממקום ישוב נטל הלה כלי זיין והחל רודה בהם באמרו: "אם אינכם רצים בכל עת מבלי לנוח לרגע אחת דתכם להמית", וכך הריצם ע"פ המדבריות יומם לא ינוח ולילה לא ישקוט עד שהגיעו ליעדם, משהגיעו החל הלה בוכה באמרו: "אל תדינוני לכך חובה, כי לא מרוע לב עשיתי זאת, אלא שידעתי גם ידעתי את גודל הסכנה הכרוכה בהליכתנו במקום זה ומאידיך ידעתי את עוצם הקושי בהליכה זו ואם לא שהתאכזרתי עליכם באופן כזה לא היה בכוחכם לגבור ולרוץ כל הדרך הזה וע"כ הוכרחתי לאיים עליכם באימת מות והיא שנתנה בכם את הגבורה לעבור על הכל ועי"ז להנצל".

ומבואר מזה שהיראה מרחיקה את העייפות והיגיעה, וכך גם לעניינינו, כאשר מעוררים יראת אלוקים אמיתית בלב אזי אין מתעייפים על אף כל הגזירות המתחדשות, כיון שמבינים שהשלווה היא מכת מות, אך בהעדר יראה אזי כל קושי גורם עייפות ותשות כח. וצריכים אנו לזכור זאת תמיד, שאנו עבדי ה' ואין לנו אפשרות אחרת כי אם ליראה ממנו ית' ואין אנו יוכלים להתעייף כי בין כך ובין הוא יגלה מלכותו וינצח בתכלית הנצחון בעולמו וכיון שאנו רוצים להיות חלק מנצחון זה ואנו רוצים להכלל במלכותו ע"כ בהכרח שתמיד נקבל עול ונישא על לבנו דאגת מלכותו.

יז. זכייתנו הגדולה

וכאמור, על אף שזוהי יראה וקבלת עול מ"מ אסור שזו תהא יראה נפולה בבחי' "דין אכזרי" (עיי' לקו"מ ח"א כב-א), דהיינו שלא יתרחק

ע"י היראה אלא תהא בבחי' "יראת ה' לחיים" [ואכמ"ל ביסודי ופרטי ענין זה האיך לקבל כל יראה לטובה ויתבאר אי"ה במקו"א], והמשכיל יבין שזוהי זכות נפלאה שנמסרה בידינו, כי הוא ית' רצה לזכותנו שנהיה אנחנו המגלים מלכותו בעומק שפלות זו ועי"ז נזכה להכלל בכל הטוב המיועד לעתיד לבוא, ואף שדורנו זה הוא השפל והחשוך שבדורות ואין לך יום שאין קללתו מרובה משל חברו אולם מאידך כבר גילה רביה"ק מברסלב זללה"ה ש"ההתרחקות תכלית ההתקרבות", כך, שבדור זה אפשר לזכות זכויות נפלאות אשר לא היה ניתן לזכות כמותן בכל הדורות שעברו, בבחי' "בך חותמין" (עי' פסחים קיז:), ובידינו נמסרה האפשרות לגמור ולהשלים ולחתום את חתימת הגלות לטובה, כי הכל תלוי האיך אנו בני דור האחרון ניגש להסתרה שתהיה בימים ההם והאיך נקבל את הגזירות שיהיו בימים ההם והכל תלוי במה שנתאמץ לעשות אז ועד כמה נקבל על עצמנו את עול הגלות והגאולה, וכל כמה שאין מתעלמים מן הצרה אלא סובלים זאת כעול ומתייסרים וכואבים על כך באמת ומתייראים ודואגים באמת מה יולד יום, אזי אכן זוכים לבסוף לראות בנחמת ושמחת ישראל בשלמות הטובה.

והיום הזה צריכים רשעים הללו להזכר בלבנו לדראון עולם, לקבוע בלבנו היטב ולזכור בכל עת ובכל רגע שיש לנו שונא אכזרי היורד לחיינו ומסכן קיומנו, וזכירה זו יקרה מאד למעלה, כי עיקר מלחמת עמלק וגילוי מלכותו ית' הוא בלב האיש הישראלי ושם הוא ית' כביכול משכין שכינתו וכמבוא' להדיא בדברי רביה"ק מברסלב

זללה"ה (לקו"מ ח"א סי' מ"ט עיי"ש). וע"כ אין לומר די במלחמה במעשה אלא העיקר הוא גם לזכור המלחמה והשנאה בלב. ועלינו לקבל עול מלכותו ית' ולמסור ליבנו אליו, דהיינו, שהוא ית' ישעבד ויחייב אותנו וימלוך עלינו וינהיגנו כרצונו ואנו נכנע תחתיו ולא נתעייף ממה שמיירא אותנו ולא נפיל מאתנו ח"ו יראה זו אלא להיפך, נשתעבד ונרוץ ונזדרז לקבל עול ביתר שאת, כי "היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם".

ואמנם גם זה ממעללי הציונים הארורים שעקרו האמונה הפשוטה מהו תכליתנו בעוה"ז, עד שכיום האדם אינו רוצה להאמין שלא נשלח בעוה"ז כדי לעשות כאן חיים קלים ונוחים, בעוד שבאמת הרי האדם תלוש בזה מן המציאות הפשוטה כי אין זה תכלית הבריאה כלל והוא ית' לא שלחנו בעוה"ז כדי לדאוג לעצמו ולחשוב אם נח לו לייראות עצמו או לא, אלא לעמל יולד בתכלית ברורה כדי לגלות מלכותו ית' ורק זו היא זכות קיומנו. וכשנקבל ונבין ונאמין זאת אזי אכן נזכה לייעוד האחרון של "למחר לקבל שכרם", כי כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה.

יעזרנו ה' שאכן נזכה להתאבל באמת על חילול הקודש והמקדש ולהצטער בצער אבינו שבשמים ובעלבון שכינתו הק' ועי"ז נזכה לראות בשמחת הקב"ה ובשמחתן של ישראל ועינינו תחזינו בהתגלות כבוד שמו ית' בביאת גוא"צ בב"א.

